Този документ е средство за документиране и не обвързва институциите

►**B** **РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1698/2005 НА СЪВЕТА**

от 20 септември 2005 година

относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР)

(ОВ L 277, 21.10.2005 г., стр. 1)

Изменен със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
►**M1**	Регламент (ЕО) № 1463/2006 на Съвета от 19 юни 2006 година	L 277	1	9.10.2006 г.
►**M2**	Регламент (ЕО) № 1944/2006 на Съвета от 19 декември 2006 година	L 367	23	22.12.2006 г.
►**M3**	Регламент (ЕО) № 2012/2006 на Съвета от 19 декември 2006 година	L 384	8	29.12.2006 г.
►**M4**	Регламент (ЕО) № 146/2008 на Съвета от 14 февруари 2008 година	L 46	1	21.2.2008 г.
►**M5**	Регламент (ЕО) № 74/2009 на Съвета от 19 януари 2009 г.	L 30	100	31.1.2009 г.
►**M6**	Регламент (ЕО) № 473/2009 на Съвета от 25 май 2009 година	L 144	3	9.6.2009 г.
►**M7**	Регламент (ЕС) № 1312/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 2011 година	L 339	1	21.12.2011 г.

Поправен със:

►**C1** Поправка, ОВ L 206, 2.8.2012 г., стр. 23 (1698/2005)

►**C2** Поправка, ОВ L 213, 18.8.2009 г., стр. 30 (74/2009)

▼B

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1698/2005 НА СЪВЕТА

от 20 септември 2005 година

относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално членове 36, 37 и член 299, параграф 2 от него,

като взе предвид предложението на Комисията,

като взе предвид становището на Европейския парламент ([1]),

като има предвид, че:

(1) Политиката за развитие на селските райони следва да придружава и допълва пазарните политики и политиките за доходите на Общата селскостопанска политика и по този начин да допринася за развитието на целите на тази политика, определени в Договора. Политиката за развитие на селските райони следва също да отчита основните цели на политиката за икономическо и социално сближаване, определени в Договора, и да допринася за тяхното развитие, като включва другите главни приоритети, разписани в заключителните документи от заседанията на Европейския съвет в Лисабон и Гьотеборг, за конкурентоспособност и устойчиво развитие.

▼C1

(2) Съгласно Договора при изработване на Общата селскостопанска политика и специалните методи за нейното прилагане, се отчита също и специфичният характер на земеделските дейности, който произтича от социалната структура на земеделието и от структурните и природни несъответствия между различните земеделски райони.

▼B

(3) Реформата на Общата селскостопанска политика през юни 2003 г. и април 2004 г. въведе основни промени, които вероятно ще имат значително влияние върху икономиката по цялата територия на селските райони на Общността по отношение на земеделски модели на производство, методи за управление на земята, трудова заетост и по-широките социални и икономически условия в различните селски райони.

(4) Действията на Общността следва да допълват онези, извършвани от държавите-членки, или да се стремят да ги подпомагат финансово. Партньорството следва да се засилва чрез договорености за участие на различни видове партньори, като изцяло се зачитат институционалните компетенции на държавите-членки. Заинтересованите партньори следва да се включат в подготовката, мониторинга и оценката на програмирането.

(5) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно развитие на селските райони, не може да се постигне задоволително от държавите-членки, като се отчитат връзките между него и другите инструменти на Общата селскостопанска политика, степента на несъответствията между различните селски райони и ограниченията на финансовите ресурси на

([1]) Становище от 7.6.2005 г. (все още непубликувано в *Официален вестник*).

▼B

държавите-членки в един разширен Съюз, и следователно може да се постигне по-добре на общностно равнище чрез дългогодишна гаранция за финансиране от Общността и чрез концентрацията върху неговите приоритети, Общността може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, определен в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалност, определен в същия този член, настоящият регламент не излиза извън необходимото за постигане на целта си.

(6) Дейностите на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (наричан по-нататък за краткост ЕЗФРСР) и проектите, които ще финансира, следва да са съгласувани и съвместими с другите политики на Общността и да съблюдават цялото законодателство на Общността.

(7) При своите действия в подкрепа на развитието на селските райони Общността се грижи да премахне неравенствата и да насърчава равенството между половете, както и премахване на дискриминацията в съответствие с Договора.

(8) За да се фокусира върху стратегическото съдържание на политиката за развитие на селските райони в крак с приоритетите на Общността и в резултат на това да благоприятства за нейната прозрачност, Съветът приема стратегически насоки по предложение на Комисията.

(9) На база на стратегическите насоки всяка държава-членка изготвя своя национален стратегически план за развитие на селските райони, съставен от отправна рамка за подготовка на разработването на програмите за селските райони. Държавите-членки и Комисията следва да докладват за мониторинга на националната стратегия и стратегията на Общността.

(10) Програмирането на развитието на селските райони следва да съблюдава приоритетите на Общността и националните приоритети и да допълва другите политики на Общността, по-специално земеделската пазарна политика, политиката на сближаване и общата политика за рибарството.

(11) За да се осигури устойчивото развитие на селските райони, е необходимо да се фокусира върху ограничен брой съществени цели на общностно равнище, отнасящи се до конкурентоспособността в земеделието и горското стопанство, управлението на земята и околната среда, качеството на живот и разнообразяването на дейностите в тези области, като се отчитат разликата между отдалечените селски райони, които страдат от обезлюдяване и спад, и селските райони в близост до големи градове, с нарастващ натиск от градските центрове.

(12) Съществува необходимост от установяване на общи правила за програмиране и ревизиране на програмирането на развитието на селските райони, като същевременно се обезпечава подходящ баланс между осите на програмите за селските райони, съответстващи на горепосочените съществени цели. Продължителността на програмите следва да бъде седем години.

(13) За да се постигне целта за подобряване конкурентоспособността на земеделския и горския сектори, е важно да се създадат ясни стратегии за развитие, насочени към разширяване и адаптиране на човешкия потенциал, материалния потенциал и качеството на земеделската продукция.

▼B

(14) Във връзка с човешкия потенциал следва да се изготви пакет от мерки за обучение, информация и разпространение на знания, установяване на стопанства от млади земеделски производители, ранно пенсиониране на земеделски производители и селскостопански работници, използване от страна от земеделски производители и горски стопани на консултантски услуги относно управление на стопанства, възстановяване на стопанства, а също и консултантски услуги относно горското стопанство.

(15) Що се отнася до обучението, информацията и разпространението на знания, развитието и специализацията на земеделието и горското стопанство изискват подходящо ниво на техническо и икономическо обучение, включително опит в нови информационни технологии, а също и подходящи познания в областта на качество на продуктите, резултати от изследвания и устойчиво управление на природни ресурси, включително изискванията и прилагането на производствени практики, съвместими с поддръжката и повишаването на защитата на околната среда и природата. Следователно е необходимо да се разшири обхватът на дейностите по обучение, информация и разпространение на знания към всички пълнолетни лица, занимаващи се със земеделски и горски въпроси и въпроси, свързани с храните. Тези дейности обхващат въпросите, свързани както с целите за конкурентоспособността в земеделието и горското стопанство, така и за управлението на земята и околната среда.

(16) Предоставянето на специални привилегии за млади земеделски производители може да улесни както първоначалното им установяване, така и структурното приспособяване на техните стопанства след установяването. Мерките по установяване следва да бъдат условни и да зависят от въвеждането на бизнес план като инструмент за обезпечаване развитието на дейностите на новото земеделско стопанство във времето.

(17) Ранното пенсиониране при селскостопанска дейност следва да цели значителна структурна промяна на прехвърлените земи чрез мярката за установяване на стопанства на млади земеделски производители съгласно изискванията на тази мярка или чрез прехвърляне на стопанствата с оглед увеличаване на техния размер, като се взема предвид и опитът, придобит при прилагането на предишни схеми на Общността в тази област.

(18) Използването на консултантски услуги от страна на земеделски производители и горски стопани следва да им позволи да подобрят устойчивото управление на техните земи. Използването на консултантски услуги, както е предвидено в Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета от 29 септември 2003 г. относно установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане по Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски производители ([1]), следва да помогне на земеделските производители да оценят ефективността на земите си и да определят необходимите подобрения във връзка със законоустановените изисквания за управление, определени в горепосочения регламент, и във връзка със стандартите на Общността, отнасящи се до безопасността на труда.

([1]) ОВ L 270, 21.10.2003 г., стр. 1. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 118/2005 на Комисията (ОВ L 24, 27.1.2005 г., стр. 15).

▼B

(19) Установяването на управление на стопанства, възстановяване на стопанства и консултантски услуги за земеделски производители и горски стопани следва да им помогне да адаптират, подобрят и улеснят управлението и да подобрят общата ефективност на техните земи чрез по-нататъшно увеличаване на човешкия потенциал, работещ в земеделския и горския сектор.

(20) Във връзка с материалния потенциал следва да има пакет от мерки за модернизация на земеделските стопанства, подобряване на икономическата стойност на горите, добавяне на стойност към земеделските и горските продукти, насърчаване развитието на нови продукти, процеси и технологии в земеделския и хранителния сектор и в горския сектор, подобрение и развитие на земеделската и горска инфраструктура, възстановяване потенциала на земеделската продукция, разрушен от природни бедствия, и въвеждане на подходящи мерки.

(21) Целта на инвестиционната помощ за селско стопанство от Общността е да модернизира земеделските стопанства, за да подобри тяхната икономическа ефективност чрез по-добро използване на производствените фактори, включително въвеждането на нови технологии и иновации, планирано качество, органични продукти и диверсификация във и/или извън стопанствата, включително нехранителните сектори и енергийните култури, както и подобряване на околната среда, безопасността на труда, хигиената и хуманно отношение към животните в земеделските стопанства, като се опростяват същевременно условията за инвестиционни помощи в сравнение с тези, определени в Регламент (ЕО) № 1257/1999 на Съвета от 17 май 1999 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието (ФЕОГА) ([1]).

(22) Частните гори играят важна роля за икономическите дейности в селските райони и, следователно, помощта от Общността е важна за подобряване и разширяване на тяхната икономическа стойност, за увеличаване разнообразяването на продукцията и разширяване на пазарните възможности в сектори като например възобновяеми източници на енергия, като същевременно се поддържа устойчивото управление и многофункционалната роля на горите.

(23) Подобрения в преработката и търговията на основни земеделски и горски продукти следва да се насърчават чрез помощи за инвестиции, насочени към подобряване ефективността в преработвателния и търговския сектор, насърчаване преработката на земеделска и горска продукция чрез възобновяема енергия, въвеждайки нови технологии и иновации, като се откриват нови пазарни възможности за земеделските и горски продукти, поставяне на ударение върху качеството, подобряване опазването на околната среда, безопасността на труда, хигиената и хуманното отношение към животните, както е целесъобразно, като целта е основно микропредприятията, малките и средни предприятия и други предприятия с определен обем, които имат по-добри възможности да добавят стойност към местните продукти, като се опростяват същевременно условията за инвестиционна помощ в сравнение с тези, определени в Регламент (ЕО) № 1257/1999.

([1]) ОВ L 160, 26.6.1999 г., стр. 80. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 2223/2004 (ОВ L 379, 24.12.2004 г., стр. 1).

▼B

(24) В контекста на нарастващата конкуренция е важно да се гарантира, че земеделският и хранителният сектор и горският сектор могат да се възползват от пазарните възможности чрез широко разпространени иновационни подходи при разработка на нови продукти, процеси и технологии. За тази цел следва да се насърчава сътрудничеството между земеделските производители, хранителната промишленост и преработката на суровини и други страни.

(25) Земеделската инфраструктура и възстановителните и превантивни мерки срещу природни бедствия следва да се финансират по осите за земеделска и горска конкурентоспособност.

(26) Във връзка с качеството на земеделската продукция и продуктите следва да има пакет от мерки, чрез който земеделските производители да удовлетворяват стандартите, основани на законодателството на Общността, като се насърчава участието на земеделски производители в схеми за качество на храните и се финансират организации на производителите за информация и насърчаване на дейностите.

(27) Целта на мярката за удовлетворяване на стандартите е да насърчи по-бързото прилагане от страна на земеделските производители на стандартите, основани на законодателство на Общността, за околната среда, здравеопазването, здравето на животните и растенията, хуманното отношение към животните и безопасността на труда, а също и зачитането на тези стандарти от земеделските производители. Тези стандарти може да наложат нови задължения за земеделските производители и по-късно следва да се осигури помощ, за да се покрият частично допълнителните разходи или пропуснатите приходи, произтичащи от тези задължения.

(28) Целта на мярката, предоставяща помощи за земеделски производители, участващи в национални или общностни схеми за качество на храните, е да осигури на потребителите гаранции за качеството на продукта или производствения процес, използван в резултат на участието им в такива схеми, да постигне добавена стойност за основни земеделски продукти и да разшири пазарните възможности. Тъй като участието в такива схеми може да доведе до допълнителни разходи и задължения, които не се компенсират напълно от пазарната позиция, земеделските производители следва да бъдат насърчавани да участват в такива схеми.

(29) Съществува необходимост от подобряване осведомеността на потребителите относно съществуването и спецификациите на продукти, произведени по горепосочените схеми за качество. Следва да се финансират организации на производителите, за да осведомяват потребителите и да рекламират продукти, произведени по схеми за качество, финансирани от държавите-членки при тяхната разработка на програмите за селските райони.

(30) Съществува необходимост да се гарантира плавния преход чрез пакет от индивидуални мерки, въведени от Акта за присъединяване от 2003 г., а именно мярката за полупазарните селскостопански дейности и мярката за организации на производителите.

(31) Помощите за специфични методи за управлението на земята следва да допринесат за устойчиво развитие чрез насърчаване на земеделските производители и горските стопани да използват по-специално методи за ползване на земя, съвместими с нуждата от запазване на природната среда и

▼B

ландшафта, както и да защитят и подобрят природните ресурси. Тя следва да допринесе за прилагането на Шестата програма за действия на Общността за околната среда и на заключенията на председателството относно стратегията за устойчиво развитие. Ключовите проблеми, които следва да се решават, включват биоразнообразието, управлението на места по *Натура 2000*, защитата на водите и почвите, смекчаване на промяната на климата, включително намаляване емисиите на парникови газове, намаляване емисиите на амоняк и контролираната употреба на пестициди.

(32) Горското стопанство е неразделна част от развитието на селските райони и помощите за устойчиво използване на земята следва да включват устойчивото управление на горите и тяхната многофункционална роля. Горите създават много облаги: те дават суровина за възобновяеми и екологично чисти продукти и играят важна роля за икономическото благосъстояние, биологичното разнообразие, глобалния въглероден цикъл, водния баланс, контрола върху ерозиите и защитата от природни опасности, а също така ни предоставят възможности за социално общуване и отдих. Следва да се приемат мерки за горското стопанство в светлината на гаранциите, дадени от Общността и държавите-членки на международно ниво, и те да бъдат базирани на националните или регионални програми за горите или еквивалентни инструменти, като се вземат предвид задълженията, поети на конференции на министрите по защита на горите в Европа. Мерките за горското стопанство следва да допринасят за прилагането на стратегията на Общността за горското стопанство. Тази помощ следва да избягва нарушаването на конкуренцията и да бъде пазарно неутрална.

(33) Плащанията за неблагоприятни природни условия в планинските райони и в други райони със затруднения следва да допринесат, чрез продължаващото използване на земеделски земи, за поддържането на селските райони, както и поддържане и насърчаване на системи за устойчива селскостопанска дейност. Обективните параметри за фиксиране размера на плащанията следва да бъдат определени с цел осигуряване ефективността на тази схема за помощи и с цел гарантиране, че нейните цели се постигат. Някои разпоредби на Регламент (ЕО) № 1257/1999 относно помощи за необлагодетелстваните райони следва да останат в сила за известен период от време.

(34) Следва да продължи отпускането на помощи на земеделски производители, за да се преодолеят специфичните пречки в засегнатите райони, произтичащи от прилагането на Директива 79/409/ЕИО на Съвета от 2 април 1979 г. за опазването на диви птици ([1]) и Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазването на природните местообитания и на дивата фауна и флора ([2]), с цел подпомагане ефективното управление на места от *Натура 2000*, като същевременно се отпускат помощи на земеделски производители за преодоляване на пречките в речни басейни, произтичащи от прилагането на Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действия на Общността в областта на политиката за водите ([3]).

([1]) ОВ L 103, 25.4.1979 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) № 807/2003 (ОВ L 122, 16.5.2003 г., стр. 36).

([2]) ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7. Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) № 1882/2003 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 284, 31.10.2003 г., стр. 1).

([3]) ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1. Директива, изменена с Решение № 2455/2001/ЕО (ОВ L 331, 15.12.2001 г., стр. 1).

▼B

(35) Плащанията за агроекология следва да продължат да играят подчертана роля при подпомагане устойчивото развитие на селските райони и за посрещане увеличеното търсене на екологични услуги от страна на обществото. Те следва допълнително да окуражават земеделските производители и останалите ръководители на земи да обслужват обществото като цяло чрез въвеждане или по-нататъшно прилагане на методи за земеделска продукция, съвместими със защитата и подобряването на околната среда, природата и нейните особености, природните ресурси, почвата и генетичното разнообразие. В този контекст следва да се обърне специално внимание на опазването на генетичните ресурси в земеделието. В съответствие с принципа „замърсяващият плаща“ тези плащания следва да покрият само онези задължения, които са извън съответните задължителни норми.

(36) Следва да продължи насърчаването на земеделски производители, които приемат високите стандарти за хуманно отношение към животните, чрез отпускане на помощи за земеделски производители, които искат да приемат стандартите за животновъдство, които са извън съответните задължителни норми.

(37) Следва да се отпускат помощи за неизгодни инвестиции, когато те са необходими за изпълнение на задълженията, поети по агроекологични схеми или други агроекологични цели или когато увеличават обществената полезност на местата по *Натура 2000* и други райони с висока природна стойност.

(38) За да се допринесе за защитата на околната среда, предотвратяването на природни опасности и пожари, както и за смекчаване промяната на климата, горските ресурси следва да се увеличават и подобряват чрез първоначално залесяване на земеделска и друга земя. Всяко първоначално залесяване следва да се адаптира към местните условия и да е съвместимо с околната среда и увеличаването на биоразнообразието.

(39) Системите за агрогорско стопанство имат висока екологична и социална стойност поради комбинирането на системи за екстензивно земеделие и горско стопанство, насочено към продукцията на висококачествена дървесни и други горски продукти. Установяването им следва да се поощрява.

(40) Като се отчита значението на горите за успешното прилагане на Директиви 79/409/ЕИО и 92/43/ЕИО, следва да се отпускат специфични помощи на горски стопани, за да се справят със специфичните проблеми, произтичащи от прилагането на тези директиви.

(41) Следва да се въведат плащания за горска екология, за доброволни задължения по увеличаване на биоразнообразието, запазване на високостойностните горски екосистеми и укрепване на защитната стойност на горите по отношение ерозията на почвата, поддържането на водните ресурси и качеството на водите, и по отношение на природните опасности.

(42) Следва да се отпускат помощи за възстановяване на потенциала на горското стопанство в горите, поразени от природни бедствия и пожари, и за въвеждане на превантивни мерки. Превантивните мерки срещу пожари следва да обхващат областите и районите, класифицирани от държавите-членки с висок или среден риск от пожари съгласно техните планове за защита на горите.

▼B

(43) Следва да се отпускат помощи на горски стопани за неизгодни инвестиции, когато те са необходими за изпълнение на задълженията, поети за екологичните цели за горите или други екологични цели, или в горите за увеличаване стойността на въпросните зони като зони за отдих.

(44) С цел увеличаване на планираното и ефективно използване на помощите за управление на земята по настоящия регламент държавите-членки следва да определят райони за намеса по някои мерки от тази ос. Планинските и други райони с неблагоприятни условия се определят на базата на обективни общи критерии. Следователно директивите и решенията на Съвета, приемащи списъци с необлагодетелстваните райони или изменящи такива списъци в съответствие с член 21, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕО) № 950/97 на Съвета от 20 май 1997 г. за подобряване ефективността на земеделските структури ([1]), следва да се отменят с по-късна ефективна дата. Местата по програма *Натура 2000* са определени в съответствие с Директиви 79/409/ЕИО и 92/43/ЕИО. Държавите-членки следва да посочат райони, подходящи за залесяване по екологични причини, като защита срещу ерозия, защита от природни опасности или увеличаване на горските ресурси, допринасящи за смекчаване промяната на климата, и горските райони със среден до висок риск от пожари.

(45) Следва да се въведе система от наказания, когато бенефициерите, получаващи плащанията по определени мерки за управлението на земята, не отговарят на задължителните изисквания, предвидени в Регламент (ЕО) № 1782/2003, за цялото тяхно стопанство, като се отчитат тежестта, степента, дълготрайността и повторението на това нарушение на изискванията.

(46) Съществува необходимост промените в селските райони да бъдат придружени от предоставяне на помощ за разнообразяване на селскостопанските дейности към неселскостопански и за развитие на неселскостопанските отрасли, за насърчаване на трудовата заетост, подобряване на основните услуги, включително местен достъп до информационни и комуникационни технологии и инвестиции за по-голяма привлекателност на селските райони с цел обръщане на тенденциите за икономически и социален спад и обезлюдяване на районите. Необходимо е също усилие за увеличаване на човешкия потенциал във тази връзка.

(47) Следва да се отпускат помощи за други мерки, отнасящи се до икономиката в селските райони в широк смисъл. Списъкът с мерки следва да се определи на база опита по инициативата *Leader* и като се отчитат нуждите от ендогенно развитие на селските райони в различни сектори.

(48) Прилагането на стратегии за местно развитие може да засили териториалното сближаване и обединените действия между мерките, предназначени за по-разширена селска икономика и за населението. Следователно мерките, отнасящи се до по-разширена селска икономика, следва да се изпълняват за предпочитане чрез стратегии за местно развитие.

([1]) ОВ L 142, 2.6.1997 г., стр. 1. Регламент, отменен с Регламент (ЕО) № 1257/1999.

▼B

(49) Съществува необходимост от ясно определяне на принципите за сближаване и допълнителност по оста за подобряване качеството на живот в селските райони и разнообразяването на селската икономика с други финансови инструменти на Общността, и особено с тези на политиката за сближаване.

(50) Инициативата *Leader*, след като премина през трите периода на програмиране, достигна ниво на зрелост, което позволява на селските райони да прилагат подхода *Leader* по-широко в основното развитие на програмирането на селските райони. Следователно, следва да се въведе разпоредба за прехвърляне на основните принципи на подхода *Leader* към програмите, като се вгради специфична ос в тях, и да се въведе определение за местните групи за действия и мерки, които следва да се финансират, включително капацитет на партньорство, прилагане на местни стратегии, сътрудничество, свързване в мрежа и придобиване на умения.

(51) Като се отчита значението на подхода *Leader*, следва да се отдели значителен дял от помощта от ЕЗФРСР за тази ос.

(52) ЕЗФРСР подпомага чрез действия за техническа помощ, отнасящи се до прилагането на програмите. Като част от техническата помощ по член 5 от Регламент (ЕО) № 1290/2005 на Съвета от 21 юни 2005 г. за финансирането на Общата селскостопанска политика ([1]) следва да се създаде мрежа за развитие на селските райони на общностно равнище.

(53) Следва да се въведат разпоредби за разпределянето на наличните ресурси. Тези ресурси следва да съгласувани с финансовата перспектива за периода 2007—2013 г. Общата сума за развитие на селските райони следва да се разпределя годишно. Следва да се позволи значителна концентрация за районите, допустими по цел „Сближаване“.

(54) Следва да се изготви разпоредба за Съвета, за определяне на сумата за помощи от Общността за развитие на селските райони по настоящия регламент, за периода от 1 януари 2007 г. до 31 декември 2013 г., годишната разбивка на тази сума и минималната сума, която да се съсредоточи за райони, допустими по цел „Сближаване“ в съответствие с финансовата перспектива за периода 2007—2013 г. и Междуинституционалното споразумение за бюджетна дисциплина и подобряване на бюджетната процедура за същия период.

(55) Годишните средства, разпределени на държава-членка за цел „Сближаване“, от фондовете за частта, която идва от секция „Ориентиране“ на ФЕОГА, Структурните фондове, Кохезионния фонд (наричан по-нататък за краткост КФ) и Финансовия инструмент за ориентиране в рибарството ([2]) (наричан по-нататък за краткост ФИОР), следва да бъдат ограничени до определен таван, във връзка с капацитета за поемане.

(56) Следва да се установят критерии за индикативна разбивка на отпуснатите суми по задълженията, налични за държавите-членки, съгласно обективен и прозрачен метод.

([1]) ОВ L 209, 11.8.2005 г., стр. 1.
([2]) Регламент (ЕО) № 1263/1999 на Съвета от 21 юни 1999 г. за Финансовия инструмент за ориентиране на рибарството (ОВ L 161, 26.6.1999 г., стр. 54).

▼B

(57) До и над тези суми държавите-членки следва да вземат предвид сумите съгласно член 12, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1290/2005.

(58) Отпуснатите суми, налични по фондовете, следва да се индексират на фиксирана единна основа за целите на програмирането.

(59) Размера на помощта от ЕЗФРСР за програмирането за развитие на селските райони следва да се определи във връзка с публичния разход в държавите-членки, като се отчита важността на приоритета, даден на управлението на земята и околната среда, ситуацията в районите, допустими по цел „Сближаване“ и приоритета, даден на подхода *Leader*.

(60) С оглед да се намалят специфичните спънки и структурни проблеми при селскостопанските и горски дейности и при добавянето на стойност към земеделските и горски продукти в резултат на отдалеченост, изолираност или далечно място и зависимостта на селската икономика от ограничения брой земеделски продукти и за да се насърчи здравата политика за развитие на селските райони, са необходими: специфични разпоредби за мерки за определено развитие на селските райони, както и подходящ размер на съфинансиране от ЕЗФРСР, които да се приложат към най-отдалечените райони по Договора и островите, обхванати от Регламент (ЕИО) № 2019/93 на Съвета от 19 юли 1993 г. относно въвеждане на специфични мерки за малките острови в Егейско море относно някои селскостопански продукти ([1]).

(61) Необходими са национални правила за допустимост на разхода, в съответствие с принципа на субсидиарност и които са предмет на изключения.

(62) За да се обезпечи ефективността, безпристрастността и устойчивото влияние на помощта от ЕЗФРСР, следва да има разпоредби, гарантиращи, че инвестиционните проекти са дълготрайни, и така да се избегне използването на този фонд за въвеждане на нелоялна конкуренция.

(63) Децентрализираното прилагане на действията по ЕЗФРСР следва да се придружава от гаранции, отнасящи се по-специално към качеството на изпълнение, резултатите, доброто финансово управление и контрол.

(64) Държавите-членки следва да предприемат мерки за гарантиране на доброто функциониране на системите за управление и контрол. Поради това е необходимо да се определят общите принципи и базовите функции, които всяка една система за управление и контрол следва да обезпечава. Следователно е необходимо да се запази назначаването на един-единствен управителен орган и да се определят неговите отговорности.

([1]) ОВ L 184, 27.7.1993 г., стр. 1. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 1782/2003.

▼B

(65) Всяка програма за развитие на селските райони следва да има подходящ мониторинг, осъществяван от Комитет за мониторинг, на базата на обща рамка за мониторинг и оценка, установена и прилагана в партньорство с държавите-членки, за да се посрещнат специфичните нужди за развитието на селските райони.

(66) Ефективността и влиянието на действията по ЕЗФРСР зависят също и от подобрената оценка на базата на обща рамка за мониторинг и оценка. По-специално, програмите следва да се оценяват по тяхната подготовка, изпълнение и завършване.

(67) За да може партньорството да функционира ефективно и да насърчава действията на Общността, информацията за това следва да се публикува възможно най-широко. Отговорност за това носят органите, управляващи програмите.

(68) Развитието на селските райони, както е дефинирано в настоящия регламент, следва да е допустимо за помощи от държавите-членки без съфинансиране от Общността. С оглед икономическото влияние на такива помощи и с цел осигуряване съгласуваност с мерките, допустими за помощи от Общността, както и за опростяване на процедурите, следва да се установят правила за държавни помощи, като се отчита също и опитът от прилагането на Регламент (ЕО) № 1257/1999. Нещо повече, следва да се разреши на държавите-членки да отпускат държавни помощи, предназначени да осигурят допълнително финансиране за развитието на селските райони, за които са отпуснати помощи от Общността, съгласно процедура за нотифициране в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент, като част от програмирането.

(69) Съществува необходимост от адаптиране на правилата, за да се улесни преходът от съществуващата схема за помощи към новата схема за помощи за развитието на селските райони.

(70) Новата схема за помощи, предвидена в настоящия регламент, заменя съществуващата схема за помощи. Следователно Регламент (ЕО) № 1257/1999 следва да бъде отменен от 1 януари 2007 г., с изключение на определени разпоредби относно необлагодетелстваните райони, които разпоредби следва да се отменят с по-късна дата.

(71) Мерките, необходими за прилагането на настоящия регламент, следва да се приемат в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. за установяване на процедурите за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията ([1]).

(72) Европейският икономически и социален комитет е предоставил становище ([2]).

(73) Комитетът на регионите е предоставил становище ([3]),

([1]) ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.
([2]) Становище от 9 март 2005 г. (все още непубликувано в *Официален вестник*).
([3]) Становище от 23 февруари 2005 г. (ОВ C 164, 5.7.2005 г., стр. 18).

▼B

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ДЯЛ I

ЦЕЛИ И ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ПОМОЩИ

ГЛАВА I

ОБХВАТ И ДЕФИНИЦИИ

Член 1

Обхват

Настоящият регламент:

1. определя общите правила, регулиращи подпомагането от Общността на развитието на селските райони, финансирани от ЕЗФРСР, установено от Регламент (ЕО) № 1290/2005;

2. определя целите, за които ще допринася финансово политиката за развитие на селските райони;

3. определя стратегическия контекст за политиката за развитие на селските райони, включително метода за установяване на стратегическите насоки за политиката на Общността за развитие на селските райони (наричани за краткост Стратегически насоки на Общността) и националните стратегически планове;

4. определя приоритетите и мерките за развитието на селските райони;

5. определя правилата за партньорство, програмиране, оценка, финансово управление, мониторинг и контрол на база отговорностите, поделени между държавите-членки и Комисията.

Член 2

Дефиниции

За целите на настоящия регламент се прилагат следните дефиниции:

а) „програмиране“: процесът на организация, вземане на решения и финансиране в няколко етапа, предназначен да изпълни, на многогодишна база, съвместните действия на Общността и държавите-членки за постигане на приоритетните цели на ЕЗФРСР;

б) „район“: териториална единица, съответстваща на ниво 1 или 2 от Номенклатурата на териториалните единици за целите на статистиката (NUTS ниво 1 и 2), по смисъла на Регламент (ЕО) № 1059/2003 на Европейския парламент и Съвета от 26 май 2003 г. за установяване на обща класификация на териториални единици за целите на статистиката (NUTS) ([1]);

в) „ос“: съгласувана група от мерки със специфични цели, произтичащи пряко от тяхното изпълнение и приноса им към една или повече от целите, определени в член 4;

г) „мярка“: пакет проекти, допринасящи за изпълнението на ос съгласно член 4, параграф 2;

([1]) ОВ L 154, 21.6.2003 г., стр. 1.

▼B

д) „проект“: проект, договор или споразумение, или друга дейност, избран съгласно критериите, заложени в съответната програма за развитие на селските райони и изпълнен от един или повече бенефициери, позволяващ постигане на целите, определени в член 4;

е) „обща рамка за мониторинг и оценка“: главен подход, разработен от Комисията и държавите-членки, определящ ограничен брой общи показатели, отнасящи се до първоначалната ситуация и финансовото изпълнение, продукция, резултати и въздействие на програмите;

ж) „стратегия за местно развитие“: съгласуван пакет проекти за задоволяване на местни цели и нужди, осъществявани в партньорство на подходящо ниво;

з) „бенефициер“: оператор (икономически субект), орган или предприятие, публичен или частен, отговорен за изпълнение на проектите или получаването на подпомагане;

и) „публичен разход“: всяко публично участие във финансирането на проекти, с произход от бюджета на държавата, от регионални и местни органи, от Европейските общности, както и всеки подобен разход. Всяко участие във финансирането на проектите, чийто произход е бюджетът на публичноправни органи или сдружения от един или повече регионални или местни органи, или публичноправни органи, по смисъла на Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 31 март 2004 г. за координиране на процедурите за възлагане на договори за обществени поръчки за работа, доставка и услуги ([1]) се счита като публично участие във финансирането;

й) „цел конвергенция“: целта на действията за най-слабо развитите държави-членки и региони съгласно законодателството на Общността, регулиращо Европейският фонд за регионално развитие (наричан по-нататък „ЕФРР“), Европейския социален фонд (наричан по-нататък „ЕСФ“) и Кохезионния фонд за периода от 1 януари 2007 г. до 31 декември 2013 г.

ГЛАВА II

ЗАДАЧИ И ЦЕЛИ

Член 3

Задачи

ЕЗФРСР допринася за насърчаване на устойчивото развитие на селските райони в Общността по начин, който допълва пазарната политика и политиката на доходите, подкрепящи Общата селскостопанска политика, политиката на сближаване и Общата политика за рибарството.

Член 4

Цели

1. Подпомагането на развитието на селските райони допринася за постигане на следните цели:

а) подобряване конкурентоспособността на земеделието и горското стопанство чрез подпомагане на преструктурирането, развитието и иновациите;

([1]) ОВ L 134, 30.4.2004 г., стр. 114.

▼B

б) подобряване на околната среда и ландшафта чрез подпомагане управлението на земята;

в) подобряване качеството на живот в селските райони и насърчаване разнообразяването на икономическите дейности.

2. Целите, определени в параграф 1, се изпълняват с помощта на четирите оси, определени в дял IV.

ГЛАВА III

ПРИНЦИПИ НА ПОДПОМАГАНЕ

Член 5

Допълняемост, съгласуваност и съответствие

1. ЕЗФРСР допълва националните, регионалните и местните действия, допринасящи за приоритетите на Общността.

2. Комисията и държавите-членки гарантират, че помощите от ЕЗФРСР и държавите-членки са съгласувани с дейностите, политиките и приоритетите на Общността. По-специално, помощите от ЕЗФРСР трябва да бъдат съгласувани с целите за икономическо и социално сближаване и финансовия инструмент на Общността за рибарството.

3. Тази съгласуваност се осигурява от стратегическите насоки на Общността по член 9, националния стратегически план по член 11, програмите за развитие на селските райони по член 15 и доклада на Комисията по член 14.

4. Съгласно съответните им отговорности Комисията и държавите-членки осигуряват координацията между помощите от различните фондове, ЕФРР, ЕСФ, КФ, финансовия инструмент на Общността за рибарството и интервенциите на Европейската инвестиционна банка (наричана по-нататък „ЕИБ“), и от други финансови инструменти на Общността.

5. Следва да има също съгласуваност с мерките, финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието.

6. Няма да се отпускат никакви помощи по настоящия регламент за схеми, допустими за подпомагане от общи организации на пазара, което е предмет на изключения, които още не се определени, в съответствие с процедурата по член 90, параграф 2.

7. Държавите-членки гарантират, че проектите, финансирани от ЕЗФРСР, са в съответствие с Договора и всякакви други актове, приети по силата на Договора.

Член 6

Партньорство

1. Помощите от ЕЗФРСР се осъществяват чрез подробни консултации (наричани по-нататък „партньорство“) между Комисията и държавата-членка и с властите и органите, определени от държавата-членка съгласно националните правила и практики, включително:

▼B

а) компетентните регионални, местни и други публични органи;

б) икономическите и социални партньори;

в) всеки друг подходящ орган, представляващ гражданското общество, неправителствени организации, включително екологични организации, и органи, отговорни за насърчаване равенството между половете.

Държавата-членка определя най-представителните партньори на национално, регионално и местно ниво и в икономическата, социалната, екологичната или други сфери (наричани по-нататък „партньори“). Тя създава условията за широко и ефективно включване на всички подходящи органи в съответствие с националните правила и практики, като отчита необходимостта от насърчаване на равенството между половете и устойчивото развитие чрез интегриране на изискванията за опазване и подобряване на околната среда.

2. Партньорството се осъществява при пълно зачитане на съответните институционални, правни и финансови отговорности на всяка категория партньори, както са дефинирани в параграф 1.

3. Партньорството се включва в подготовката и мониторинга на националния стратегически план и в подготовката, изпълнението, мониторинга и оценката на програмите за развитие на селските райони. Държавите-членки включват всички подходящи партньори на различните етапи на програмиране в рамките на сроковете по всяка стъпка.

Член 7

Субсидиарност

Държавите-членки са отговорни за изпълнение на програмите за развитие на селските райони на подходящо териториално ниво, съгласно своите собствени институционални разпоредби, в съответствие с настоящия регламент.

Член 8

Равенство между половете и премахване на дискриминацията

Държавите-членки и Комисията насърчават равенството между половете и гарантират, че през различните етапи на изпълнение на програмата не съществува никаква дискриминация, основана на пол, расов или етнически произход, религия или вяра, инвалидност, възраст или сексуална ориентация.

Горното включва етапите на проектиране, изпълнение, мониторинг и оценка.

▼B

ДЯЛ II

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПОДХОД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ГЛАВА I

СТРАТЕГИЧЕСКИ НАСОКИ НА ОБЩНОСТТА

Член 9

Съдържание и приемане

1. Съветът приема стратегически насоки на Общността за политиката за развитие на селските райони за периода на програмирането от 1 януари 2007 г. до 31 декември 2013 г. в светлината на политическите приоритети, установени на общностно равнище.

Тези стратегически насоки определят на общностно равнище стратегическите приоритети за развитието на селските райони за периода на програмирането с оглед прилагане на всяка от осите, определени в настоящия регламент.

2. До 20 февруари 2006 г. се приема решение за Стратегически насоки на Общността съгласно процедурата, определена в член 37 от Договора. Решението се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз.*

Член 10

Преразглеждане

Стратегическите насоки на Общността могат да бъдат предмет на преразглеждане, за да се отчетат, по-специално, главните изменения в приоритетите на Общността.

ГЛАВА II

НАЦИОНАЛНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАНОВЕ

Член 11

Съдържание

1. Всяка държава-членка предоставя национален стратегически план, посочващ приоритетите на действие на ЕЗФРСР и на заинтересованата държава-членка, като взема предвид стратегическите насоки на Общността, техните специфични цели, помощта от ЕЗФРСР и другите финансови ресурси.

2. Националният стратегически план гарантира, че помощта от Общността за развитието на селските райони е съгласувана със стратегическите насоки на Общността и че са координирани приоритетите на Общността, националните и регионални приоритети. Националният стратегически план представлява справочен инструмент за подготовка на ЕЗФРСР програмирането. Той се осъществява чрез програмите за развитие на селските райони.

▼B

3. Всеки национален стратегически план включва:

а) оценка на икономическата, социална и екологична ситуация, и потенциала за развитие;

б) избраната стратегия за съвместно действие на Общността и заинтересованата държава-членка, показвайки съгласуваността на взетите решения, направени по стратегическите насоки на Общността;

в) тематичните и териториални приоритети за развитието на селските райони по всяка ос, включително главните количествени цели и подходящите показатели за мониторинг и оценка;

▼M5

г) списък на програмите за развитие на селските райони, осъществяващи националния стратегически план, и примерно разпределение на сумите от ЕЗФРСР за всяка програма, включително сумите, предвидени по член 12, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1290/2005, и отделно посочване на сумите, предвидени по член 69, параграф 5а от настоящия регламент;

▼B

д) средствата за осигуряване на координация с другите инструменти за селскостопанска политика, ЕФРР, ЕСФ, КФ, финансовия инструмент на Общността за рибарството и ЕИБ;

е) ако е целесъобразно, бюджета за постигане на цел „Сближаване“;

ж) описание на разпоредбите и посочване на сумата, предназначена за изграждане на националната земеделска мрежа по член 66, параграф 3 и член 68.

Член 12

Изготвяне

1. Всяка държава-членка изготвя национален стратегически план, след като се приемат стратегическите насоки на Общността.

Този план се изготвя в съответствие с институционалните разпоредби на държавите-членки в тясно сътрудничество с партньорите по член 6. Той се съставя в тясно сътрудничество с Комисията и обхваща периода от 1 януари 2007 г. до 31 декември 2013 г.

2. Всяка държава-членка изпраща на Комисията своя национален стратегически план преди представянето на програмите за развитие на селските райони.

▼M6

Член 12а

Преразглеждане

1. В съответствие с процедурата, посочена в член 12, параграф 1, държавите-членки преразглеждат своите национални стратегически планове вследствие на прегледа на стратегическите насоки на Общността, посочен в член 10.

2. Преразгледаните национални стратегически планове, посочени в параграф 1, се изпращат на Комисията не по-късно от 15 юли 2009 г.

▼B

ГЛАВА III

СТРАТЕГИЧЕСКИ МОНИТОРИНГ

Член 13

Обобщени доклади от държавите-членки

1. За първи път през 2010 г. и не по-късно от 1 октомври на всяка втора година всяка държава-членка предоставя на Комисията обобщен доклад, описващ извършения напредък при изпълнението на своя национален стратегически план и цели и своя принос за постигането на стратегическите насоки на Общността. Последният обобщен доклад се представя не по-късно от 1 октомври 2014 г.

2. Докладът обобщава докладите за годишния напредък от предишните години по член 82 и описва, по-специално:

а) постиженията и резултатите от програмите за развитие на селските райони, отнесени към показателите, определени в националния стратегически план;

б) резултатите от оценката на съществуващите дейности за всяка програма.

3. Чрез дерогация от параграф 1 за единични програми съгласно член 15, параграф 2 държавите-членки може да включат в докладите за годишния напредък по член 82 елементите, предвидени в параграф 2 от настоящия член, в рамките на срока, даден в член 82.

Член 14

Доклад на Комисията

1. За първи път през 2011 г. и в началото на всяка втора година Комисията представя доклад, обобщаващ основните развития, тенденции и предизвикателства, свързани с изпълнението на националните стратегически планове и стратегическите насоки на Общността. Последният доклад на Комисията се представя в началото на 2015 г.

Този доклад се базира на анализите и оценките, извършени от Комисията върху обобщените доклади на държавите-членки по член 13 и на всякаква друга налична информация. Той посочва мерките, които се взети или ще бъдат взети от държавите-членки и Комисията, с цел изготвяне на подходящи действия, на база заключенията в доклада.

2. Докладът на Комисията се изпраща на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

▼B

ДЯЛ III

ПРОГРАМИРАНЕ

ГЛАВА I

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПРОГРАМИРАНЕТО

Член 15

Програми за развитие на селските райони

1. ЕЗФРСР действа в държавите-членки чрез програмите за развитие на селските райони. Тези програми осъществяват стратегията за развитие на селските райони чрез пакет от мерки, групирани в съответствие с осите, определени в дял IV, за постигането на които се търси помощ от ЕЗФРСР.

Всяка програма за развитие на селските райони обхваща периода между 1 януари 2007 г. и 31 декември 2013 г.

2. Една държава-членка може да представи или единична програма за цялата си територия, или пакет от регионални програми.

3. Държавите-членки с регионални програми може също да представят за одобрение национална рамка, съдържаща общи елементи за тези програми.

Член 16

Съдържание на програмите

Всяка програма за развитие на селските райони включва:

а) анализ на ситуацията по отношение на силните и слаби страни, стратегията, избрана за да ги посрещне, и оценка ex ante по член 85;

б) обосновка на избраните приоритети, имащи отношение към стратегическите насоки на Общността и националния стратегически план, както и очакваното влияние съгласно оценката ex ante;

в) информация за осите и мерките, предложени за всяка ос и тяхното описание, включително специфичните проверими цели и показатели по член 81, които позволяват да бъдат измерени напредъка и ефективността на програмата;

г) финансов план, съдържащ две таблици:

— таблица, посочваща в съответствие с член 69, параграфи 4 и 5 предвидената сума от ЕЗФРСР за всяка година. Когато е приложимо, този финансов план посочва поотделно в рамките на общата сума от ЕЗФРСР отпуснатите суми, предвидени за районите допустими по цел „конвергенция“. Планираната годишна сума от ЕЗФРСР е съвместима с финансовите перспективи;

— таблица, посочваща за целия период на програмиране общата планирана сума от Общността и съответното национално публично финансиране за всяка ос, процента на сумата от ЕЗФРСР за всяка ос и сумата, предназначена за техническа помощ. Когато е приложимо, тази таблица посочва поотделно предвидената сума от ЕЗФРСР за районите, допустими по цел „конвергенция“ и съответното национално публично финансиране;

▼B

д) за информация, индикативна разбивка на първоначалните суми по мерки, с посочени публични и частни разходи;

е) когато е приложимо, таблица за допълнително национално финансиране за ос в съответствие с член 89;

ж) елементите, необходими за оценката при конкурентни правила и, когато е приложимо, списък на схеми за помощи, разрешени по членове 87, 88 и 89 от Договора, които да бъдат използвани за изпълнението на програмите;

з) информация за допълняемост към мерките, финансирани от другите инструменти за селскостопанската политика, чрез кохезионната политика, както и от финансовия инструмент на Общността за рибарството;

и) разпоредби за изпълнение на програмата, включително:

i) определяне от държавата-членка на всички органи, предвидени в член 74, параграф 2, и за информация, кратко описание на структурата за управление и контрол;

ii) описание на системите за мониторинг и оценка, както и състава на Комитета за мониторинг;

iii) разпоредбите, гарантиращи, че е публикувана;

й) определяне на партньорите по член 6 и резултатите от консултациите на партньорите.

▼M6

Член 16а

Специфични проекти, свързани с определени приоритети

1. До 31 декември 2009 г. държавите-членки предвиждат в своите програми за развитие на селските райони, в съответствие със специфичните си потребности, видове проекти със следните приоритети, описани в стратегическите насоки на Общността и по-подробно посочени в националните стратегически планове:

а) изменение на климата,

б) възобновяеми енергийни източници,

в) управление на водите,

г) биологично разнообразие,

д) мерки, съпътстващи преструктурирането на сектора на млякото и млечните продукти,

е) иновации, свързани с посочените в букви а)—г) приоритети,

ж) инфраструктура за широколентов интернет в селските райони.

Видовете проекти, които трябва да се свържат с приоритетите, изброени в първа алинея, букви а)—е), са насочени към постигането на въздействие, като например видовете възможно въздействие, посочени в приложение II. Приложение II съдържа примерен списък на такива видове проекти и на тяхното възможно въздействие. Приложение III съдържа списък на видове проекти, свързани с приоритета, посочен в първа алинея, буква ж).

▼M6

Преразгледаните програми за развитие на селските райони, свързани с проектите, посочени в настоящия параграф, се представят на Комисията не по-късно от 15 юли 2009 г.

2. От 1 януари 2009 г. за видовете проекти, посочени в параграф 1, букви а)—е) от настоящия член, равнищата на сумите за помощ, посочени в приложение I, могат да бъдат увеличени с 10 процентни пункта.

3. До 31 декември 2009 г. всяка програма за развитие на селските райони включва още:

а) списък на видовете проекти и информацията, посочена в член 16, буква в), относно специфичните видове проекти, посочени в параграф 1 от настоящия член;

б) таблица, отразяваща в периода от 1 януари 2009 г. до 31 декември 2013 г. с разбивка по мерки финансовото участие на Общността за видовете проекти, посочени в параграф 1, букви а)—е), и с разбивка по мерки финансовото участие на Общността за видовете проекти, посочени в параграф 1, буква ж).

▼B

Член 17

Баланс между целите

1. Финансовият принос на Общността към всяка от трите цели по член 4 обхваща най-малко 10 % от общия принос на ЕЗФРСР към програмата за оси 1 и 3 по раздели 1 и 3, респективно от глава I на дял IV, и най-малко 25 % от общия принос на ЕЗФРСР към програмата за ос 2 съгласно раздел 2 от глава I на дял IV. За програмите на френските отвъдморски департаменти минималният финансов принос на Общността за ос 2 е 10 %.

2. Най-малко 5 % от общия принос на ЕЗФРСР към програмата се запазва за ос 4 по раздел 4 от глава I на дял IV. Тази сума участва към процентите, определени в параграф 1. За Чешката република, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Словения и Словакия минималният финансов принос на Общността за ос 4 в размер на 5 % може да бъде въвеждан постепенно за периода на програмирането по такъв начин, че средно най-малко 2,5 % от общия принос на ЕЗФРСР да се запази за ос 4.

▼M1

За България и Румъния минималната средна величина от 2,5 % за ос 4 от общото участие на ЕЗФРСР трябва да се спазва през периода 2010—2013 г. При изчисляването на този процент се взема под внимание всеки принос от ЕЗФРСР към тази ос през периода 2007—2009 г.

▼M6

3. Сумите, равни на тези, получени в резултат на прилагането на задължителната модулация по член 69, параграф 5а, и от 2011 г. заедно със сумите, получени съгласно член 136 от Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета от 19 януари 2009 г. за установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски стопани [1], и сумата, посочена в член 69, параграф 2а от настоящия регламент, не се вземат предвид в общото финансово участие на ЕЗФРСР, въз основа на което се изчислява минималното финансово участие на Общността за всяка ос съгласно предвиденото в параграфи 1 и 2 от настоящия член.

[1] ОВ L 30, 31.1.2009 г., стр. 16.

▼B

ГЛАВА II

ПОДГОТОВКА, ОДОБРЕНИЕ И ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ

Член 18

Подготовка и одобрение

1. Програмите за развитие на селските райони се изготвят от държавата-членка на база тясното сътрудничество с партньорите по член 6.

2. Държавите-членки предоставят на Комисията предложение за всяка програма за развитие на селските райони, съдържащо информацията упомената в член 16.

3. Комисията оценява предложените програми на база на тяхната съгласуваност със стратегическите насоки на Общността, националния стратегически план и настоящия регламент.

Когато Комисията реши, че една програма за развитие на селските райони не е съгласувана със стратегическите насоки на Общността, националния стратегически план или настоящия регламент, тя изисква от държавата-членка да ревизира съответно предложената програма.

4. Всяка програма за развитие на селските райони се одобрява в съответствие с процедурата по член 90, параграф 2.

Член 19

Преразглеждане

1. Програмите за развитие на селските райони се преглеждат повторно от държавата-членка и, ако е целесъобразно, се адаптират за остатъка от периода след одобрението на Комитета за мониторинг. Ревизиите отчитат резултата от оценките и докладите на Комисията, особено във връзка със засилването или адаптирането на начина, по който се вземат предвид приоритетите на Общността.

2. Комисията приема решение за молбите за ревизиране на програмите за развитие на селските райони след изпращането на такава молба от държава-членка в съответствие с процедурата по член 90, параграф 2. Промените, изискващи одобрение чрез решение на Комисията, се определят в съответствие с процедурата по член 90, параграф 2.

▼B

ДЯЛ IV

ПОМОЩИ ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ГЛАВА I

ОСИ

РАЗДЕЛ 1

Ос 1

Подобряване конкурентоспособността на секторите на земеделието и горско стопанство

Член 20

Мерки

Помощи, насочени към конкурентоспособността на земеделието и горското стопанство, се отнасят до:

а) мерки, насочени към насърчаване познанията и подобряване на човешкия потенциал чрез:

i) професионално обучение и информация, включително разпространяване на научни знания и новаторски практики за лица, заети в отраслите земеделие, храни и горско стопанство;

ii) установяване на млади земеделски производители;

iii) ранно пенсиониране на земеделски производители и селскостопански работници;

iv) използване на консултантски услуги от земеделски производители и горски стопани;

v) управление на стопанства, възстановяване на стопанства и селскостопански консултантски услуги, както и консултантски услуги за горското стопанство;

б) мерки, насочени към преструктурирането и развитието на материалния потенциал и насърчаване на иновации чрез:

i) модернизация на земеделските стопанства;

ii) подобряване икономическата стойност на горите;

iii) добавяне на стойност към земеделските и горски продукти;

iv) сътрудничество за разработка на нови продукти, процеси и технологии в земеделието, храните и горското стопанство;

v) подобряване и разработване на инфраструктура, свързана с развитието и адаптирането на земеделието и горското стопанство;

vi) възстановяване на селскостопанския потенциал, разрушен от природни бедствия, и въвеждане на подходящи превантивни мерки;

в) мерки, насочени към подобряване качеството на земеделската продукция и продуктите чрез:

i) подпомагане на земеделските производители да се адаптират към стандартите, основани на законодателство на Общността;

▼B

ii) подпомагане на земеделски производители, които участват в схеми за качество на храните;

iii) подпомагане на организации на производителите с информация и насърчаване на дейностите относно продукти по схеми за качество на храните;

▼M5

г) преходни мерки относно:

i) подпомагане на земеделски стопанства, произвеждащи за собствени нужди, които са в процес на преструктуриране (за България, Чешката република, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Румъния, Словения и Словакия);

ii) подпомагане създаването на групи на производителите (за България, Чешката република, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Румъния, Словения и Словакия);

iii) подпомагане на земеделските стопанства в процес на преструктуриране, включително диверсифициране към дейности извън селското стопанство в резултат на реформа в общата организация на пазара

▼B

Подраздел 1

Условия за мерки, насочени към насърчаване на знанията и подобряване на човешкия потенциал

Член 21

Действия за професионално обучение и информация

Помощите, предвидени в член 20, буква а), i), не включват курсове за инструкция или обучение, които са част от нормални програми или системи за обучение по земеделие и горско стопанство за средни или висши училища.

Член 22

Установяване на млади земеделски производители

1. Помощите, предвидени в член 20, буква а), ii), се отпускат на лица, които:

а) са на възраст под 40 години и за първи път учредяват стопанство като собственици;

б) притежават съответни професионални умения и компетенции;

в) представят бизнес план за развитието на техните селскостопански дейности.

2. Максималният размер на помощите е даден в ►M5 приложение I ◄.

▼B

Член 23

Ранно пенсиониране

1. Помощите, предвидени в член 20, буква а), iii), се отпускат:

а) на земеделски производители, които решават да прекратят своите земеделски дейности с цел прехвърляне на стопанството на други земеделски производители;

б) на селскостопански работници, които решават да прекратят окончателно земеделската дейност при прехвърлянето на стопанството.

2. Лицето, което прехвърля имот:

а) не следва да бъде под 55 години, но не още в нормална възраст за пенсиониране по времето на прехвърлянето или не повече от 10 години по-млад от нормалната възраст за пенсиониране във въпросната държава-членка по времето на прехвърлянето;

б) прекратява окончателно цялата търговска селскостопанска дейност;

в) трябва да е практикувало селскостопанска дейност през 10-те години, предшестващи прехвърлянето.

3. Лицето, на което се прехвърля:

а) наследява лицето, което прехвърля, чрез установяване, както е предвидено в член 22; или

б) е земеделски производителин, не по-възрастен от 50 години, или частна фирма и получава собствеността върху земеделското стопанство, освободено от лицето, което прехвърля, за да увеличи размера на земеделското стопанство.

4. Селскостопанският работник:

а) е на възраст, не по-малка от 55 години, но не още в нормална възраст за пенсиониране или не повече от 10 години по-млад от нормалната възраст за пенсиониране във въпросната държава-членка;

б) е посветил най-малко половината от трудовия си стаж на земеделска работа през последните 5 години като помощник на семейството или селскостопански работник;

в) е работил за лицето, което прехвърля земеделското стопанство, най-малко равностойността на две години пълно работно време за четиригодишния период, предшестващ ранното пенсиониране на лицето, което прехвърля;

г) е включен към схема за социално осигуряване.

5. Общата продължителност на помощите при ранно пенсиониране не надвишава 15 години за лицето, което прехвърля, и за селскостопанския работник. Тя не продължава след 70-та годишнина на лицето, което прехвърля, и нормалната възраст за пенсиониране на селскостопанския работник.

Когато, в случай че лицето, което прехвърля, получи пенсия, плащана от държавата-членка, помощите за ранно пенсиониране се отпускат като допълнителни, като се отчита сумата на пенсията, изплащана от държавата.

▼B

6. Максималната допустима сума за помощи е определена в ►M5 приложение I ◄.

Член 24

Използване на консултантски услуги

1. Помощите, предвидени в член 20, буква а), iv), се отпускат, с цел да помогнат на земеделските производители и горските стопани да посрещнат разходите за консултантски услуги за подобряване на общата производителност на тяхното стопанство.

Като минимум консултантските услуги за стопани обхващат:

а) задължителни изисквания за управление и условия за добра земеделска и екологична среда, предвидени в членове 4 и 5 от Регламент (ЕО) № 1782/2003 и приложения III и IV към него;

б) стандарти за безопасност на труда, основани на законодателство на Общността.

2. Помощите за използване на консултантски услуги са ограничени до максималните суми, дадени в ►M5 приложение I ◄.

Член 25

Учредяване на управление, възстановяване на стопанства и консултантски услуги

Помощите, предвидени в член 20, буква а), v), се отпускат, с цел да се посрещнат разходите за учредяване управлението на стопанства, възстановяване на стопанства и консултантски услуги за земеделие и горско стопанство, и са намаляващи за максимален период от пет години от учредяването.

Подраздел 2

Условия за мерки, насочени към преструктуриране и развитието на материалния потенциал и насърчаване на иновациите

Член 26

Модернизация на земеделските стопанства

1. Помощите, предвидени в член 20, буква б), i), се отпускат за материални и/или нематериални инвестиции, които:

а) подобряват общата производителност на земеделското стопанство; и

б) спазват стандартите на Общността, приложими към въпросната инвестиция.

Когато инвестициите са направени с цел придържане към стандартите на Общността, помощи могат да бъдат отпускани само на онези, които са направени за нововъведени стандарти на Общността. В този случай може да бъде даден гратисен период, който не превишава 36 месеца от датата, на която стандартът става задължителен за земеделското стопанство.

▼B

В случая на млади земеделски производители, получаващи помощите, предвидени в член 20, буква а), ii), помощи могат да се отпуснат за инвестиции с цел спазване на съществуващите стандарти на Общността, когато това е посочено в бизнес плана по член 22, параграф 1, буква в). Гратисният период, в рамките на който следва да се посрещне стандарта, не може да надвишава 36 месеца от датата на учредяването.

2. Помощите се ограничават до максималния процент, определен в ►M5 приложение I ◄.

Член 27

Подобряване на икономическата стойност на горите

1. Инвестиционните помощи, предвидени в член 20, буква б), ii), се отпускат за горите, притежание на частни собственици или техни сдружения, или на общините, или техни сдружения. Това ограничение не се прилага към тропичните или субтропичните гори и към залесените площи на териториите на Азорските острови, островите Мадейра, Канарските острови, по-малките острови в Егейско море, по смисъла на Регламент (ЕИО) № 2019/93, и френските отвъдморски департаменти.

2. Инвестициите са въз основа на планове за управление на горите за горски стопанства над определена големина, която се определя от държавите-членки в техните програми.

3. Помощите се ограничават до максималния процент, определен в ►M5 приложение I ◄.

Член 28

Добавяне на стойност към земеделските и горски продукти

1. Помощите, предвидени в член 20, буква б), iii), се отпускат за материални и/или нематериални инвестиции, които:

а) подобряват общата производителност на предприятието;

б) се отнасят до:

— преработката и/или търговията на продукти, обхванати от приложение I към Договора, с изключение на риба и рибни продукти и продукти на горското стопанство; и/или

— разработката на нови продукти, процеси и технологии, свързани с продуктите, обхванати от приложение I към Договора, с изключение на риба и рибни продукти и продукти на горското стопанство; и

в) спазват стандартите на Общността, приложими към въпросната инвестиция.

Когато инвестициите са направени, за да се спазват стандартите на Общността, ►C1 помощи може да бъдат отпуснати само за онези, които са направени в микропредприятия, съгласно параграф 3, с цел да се спазва нововъведен стандарт на Общността. ◄ В този случай може да се даде гратисен период, който не превишава 36 месеца от датата, на която стандартът става задължителен за предприятието.

▼B

2. Помощите се ограничават до максималния процент, определен в ►M5 приложение I ◄.

3. Помощите по параграф 1 в техния максимален размер се ограничават до микро-, малки и средни предприятия по смисъла на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията ([1]). За териториите на Азорските острови, островите Мадейра, Канарските острови, по-малките острови в Егейско море, по смисъла на Регламент (ЕИО) № 2019/93, и френските отвъдморски департаменти не се прилагат никакви ограничения за максимален размер. За предприятия, които не са обхванати от член 2, параграф 1 от въпросната препоръка, с по-малко 750 служители или оборот, по-малък от 200 милиона EUR, максималната сума за помощ се съкращава наполовина. В случая на горско стопанство помощите се ограничават до микропредприятия.

Помощи не се отпускат за предприятия в затруднение по смисъла на насоките на Общността за държавни помощи за спасяване и преструктуриране на фирми в затруднение ([2]).

Член 29

Сътрудничество за разработка на нови продукти, процеси и технологии в секторите на земеделието и храните и горското стопанство

1. Помощите, предвидени в член 20, буква б), iv), се отпускат, за да насърчат сътрудничеството между основните производители в земеделието и горското стопанство, преработвателната промишленост и/или трети страни.

▼M5

Сътрудничеството включва най-малко двама участници, поне единият от които е първичен производител или принадлежи към преработвателната промишленост.

▼B

2. Помощите следва да допринасят за покриване на разходите, извършени за сътрудничеството.

Член 30

Инфраструктура, свързана с развитието и адаптирането на земеделието и горското стопанство

Помощите, предвидени в член 20, буква б), v), може да обхващат изключително проекти, свързани с достъпа до земеделска и горска земя, обединяване и подобряване на земи, управление на енергийни и водно снабдяване.

([1]) ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36.
([2]) ОВ C 244, 1.10.2004 г., стр. 2.

▼B

Подраздел 3

Условия за мерки, насочени към подобряване качеството на земеделската продукция и продуктите

Член 31

Посрещане на стандартите, основани на законодателство на Общността

1. Помощите, предвидени в член 20, буква в), i), допринасят частично за направени разходи и пропуснати доходи при земеделски производители, които следва да прилагат стандартите в областта на опазване на околната среда, здравеопазване, здраве на животните и растенията, хуманно отношение към животните и безопасност на труда.

Тези стандарти следва да бъдат нововъведени в националното законодателство, прилагащо правото на Общността, и да налагат нови задължения или ограничения на земеделската практика, които имат значително влияние върху типичните земеделски експлоатационни разходи и засягат значителен брой земеделски производители.

2. Помощите се отпускат като фиксирана, временна и намаляваща помощ на годишна база за максимален период пет години от датата, на която стандартът става задължителен в съответствие със законодателство на Общността. Помощите се ограничават до максималната сума, определена в ►**M5** приложение I ◄.

Член 32

Участие на земеделски производители в схеми за качество на храните

1. Помощите, предвидени в член 20, буква в), ii):

а) обхващат земеделски продукти, предназначени единствено за човешка консумация;

б) са предназначени за схеми за качество на храните на Общността или за схеми, признати от държавите-членки, които са съобразени с точни критерии, определени в съответствие с процедурата по член 90, параграф 2; схемите, чиято единствена цел е да обезпечат по-високо ниво на контрол за спазване на задължителните стандарти на Общността или на националното законодателство, не са допустими за помощи;

в) се отпускат като годишно поощрение, чийто размер се определя съгласно размера на фиксираните разходи, възникнали от участието в подпомагани схеми, за максимален период от пет години.

2. Помощите се ограничават до максималната сума, определена в ►**M5** приложение I ◄.

▼B

Член 33

Дейности по информация и насърчаване

Помощите, предвидени в член 20, буква в), iii), се отнасят за продукти, обхванати от помощите за схеми за качество по член 32. Помощите се ограничават до максималния процент, определен в ►M5 приложение I ◄.

Подраздел 4

Условия за преходни мерки

Член 34

Полупазарни селскостопански дейности

1. Помощите, предвидени в член 20, буква г), i), за земеделски стопанства, които произвеждат основно за свое собствено потребление и продават само част от своята продукция (полупазарни земеделски стопанства) се отпускат на земеделски производители, които представят бизнес план.

2. Напредъкът в изпълнението на бизнес плана по параграф 1 се оценява след три години.

3. Помощите се изплащат под форма на фиксирана сума в размер до максималната сума, посочена в ►M5 приложение I ◄, и са за максимум от пет години.

4. Помощи се отпускат относно молби, одобрени до 31 декември 2013 г.

Член 35

Организации на производителите

1. Помощите, предвидени в член 20, буква г), ii), се отпускат с цел улесняване учредяването и административната работа на организации на производителите за целите на:

а) адаптиране към пазарните изисквания на продукцията и производството на производители, които са членове на такива организации;

б) съвместно пускане на стоки на пазара, включително подготовка за продажби, централизация на продажби и доставки за купувачи на едро;

в) установяване на общи правила за информация за продукцията, в частност за прибирането на реколтата и наличностите.

2. Помощите се отпускат като фиксирана помощ на годишни вноски за първите пет години след датата, на която е призната организацията на производителите. Те се изчисляват на база годишната продадена продукция от организацията в размер до таваните, дадени в ►M5 приложение I ◄.

▼B

3. Помощите се отпускат на организации на производителите, които са официално признати от компетентния орган на държавата-членка до 31 декември 2013 г.

▼M5

Член 35а

Стопанства в процес на преструктуриране в резултат на реформа в общата организация на пазара

1. Предвиденото в член 20, буква г), подточка iii) подпомагане за земеделски стопанства в процес на преструктуриране, включително диверсифициране извън селскостопански дейности в резултат на реформа в общата организация на пазара, се предоставя на земеделски стопани, чиито директни плащания се намаляват, считано от 2010 г., с повече от 25 % спрямо 2009 г. в съответствие с Регламент (ЕО) № 1782/2003, и които представят бизнес план.

2. Оценка на напредъка по отношение на посочения в параграф 1 бизнес план се извършва след дванадесет месеца.

3. Подпомагането се изплаща под формата на намаляваща помощ в размер на фиксирана сума и само за годините 2011, 2012 и 2013. Подпомагането е ограничено до максималния размер, установен в приложение I, и в никакъв случай не надхвърля 50 % от намалението на директните плащания спрямо 2009 г. в съответствие с Регламент (ЕО) № 1782/2003.

▼B

РАЗДЕЛ 2

Ос 2

Подобряване на околната среда и ландшафта

Член 36

Мерки

Помощите по тази част се отнасят до:

а) мерки, целящи устойчивото използване на земеделски земи чрез:

i) плащания за неблагоприятни природни условия на земеделски производители в планински райони;

ii) плащания на земеделски производители в области с неблагоприятни природни условия, различни от планинските райони;

iii) плащания по програма Натура 2000 и плащания, свързани с Директива 2000/60/ЕО;

iv) плащания за агроекология;

v) плащания за хуманно отношение към животните;

vi) помощи за инвестиции в непроизводствени дейности;

б) мерки, целящи устойчивото използване на горите чрез:

i) първоначално залесяване на земеделски земи;

ii) първоначално установяване на агро-лесовъдни системи върху земеделски земи;

iii) първоначално залесяване на неземеделски земи;

iv) плащания по програма Натура 2000;

▼B

v) плащания за опазване на околната среда в горите;

vi) възстановяване потенциала на горското стопанство и въвеждане на превантивни мерки;

vii) помощи за инвестиции в непроизводствени дейности.

Подраздел 1

Условия за мерки, целящи устойчивото използване на земеделски земи

Член 37

Плащания за неблагоприятни природни условия в планински райони и в други области с неблагоприятни природни условия

1. Плащанията, предвидени в член 36, буква а), i) и ii), се отпускат годишно за хектар използвана земеделска земя (наричана за краткост ИЗЗ) по смисъла на Решение 2000/115/ЕО на Комисията от 24 ноември 1999 г. относно дефиниции на характеристиките, списък на земеделски продукти, изключения при дефинициите и райони и области за проучване структурата на земеделските стопанства ([1]).

Плащанията следва да компенсират допълнителните разходи на земеделските производители и пропуснатия доход, свързан със затрудненията за земеделската продукция в съответния район.

2. Плащанията се отпускат на земеделски производители, които приемат да упражняват своята селскостопанска дейност в определените райони съгласно член 50, параграфи 2 и 3 най-малко за пет години от първото плащане.

3. Плащанията се фиксират между минималната и максимална сума, посочени в ►**M5** приложение I ◄.

Плащания с по-висока сума от максималната може да се отпуснат при добре обосновани случаи и при условие че средната сума на всички плащания, отпуснати в съответната държава-членка, не надвишава тази максимална сума.

4. Плащанията са намаляващи над прагово ниво за площ от стопанството, определено в програмата.

Член 38

Плащания по програма Натура 2000 и плащания, свързани с Директива 2000/60/ЕО

1. Помощите, предвидени в член 36, буква а), iii), се отпускат годишно и за хектар ИЗЗ на земеделски производители, за да компенсират направените разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от неблагоприятното положение във въпросните райони, свързани с прилагането на Директиви 79/409/ЕИО, 92/43/ЕИО и 2000/60/ЕО.

([1]) ОВ L 38, 12.2.2000 г., стр. 1. Решение, последно изменено с Регламент (ЕО) № 2139/2004 (ОВ L 369, 16.12.2004 г., стр. 26).

▼B

2. Помощите се ограничават до максималната сума, определена в ►M5 приложение I ◄. За плащанията, свързани с Директива 2000/60/ЕО, се определят подробни правила, включително максималната сума на помощите, в съответствие с процедурата по член 90, параграф 2.

Член 39

Плащания за агроекология

1. Държавите-членки разпределят помощите, предвидени в член 36, буква а), iv), в рамките на техните територии, съобразно специфичните си нужди.

2. Плащанията за агроекология се отпускат на земеделски производители, които поемат доброволно агроекологични задължения. Когато са добре обосновани за постигане на екологичните цели, плащания за агроекология може да бъдат отпуснати и на други управители на земи.

3. Плащанията за агроекология покриват само онези задължения, които са извън съответните задължителни стандарти съгласно членове 4 и 5 от Регламент (ЕО) № 1782/2003 и приложения III и IV към него, както и минималните изисквания за употреба на торове и препарати за растителна защита и други задължителни изисквания, установени от националното законодателство и посочени в програмата.

Тези задължения се поемат като правило за период между пет и седем години. При необходимост и добра обосновка този период може да бъде удължен съгласно процедурата по член 90, параграф 2 за конкретни видове задължения.

▼M5

Държавите-членки могат да прекратят тези задължения, без да това да води до задължение за съответния бенефициер да възстанови вече получено подпомагане, при условие че:

а) подпомагането съгласно Регламент (ЕО) № 73/2009 е нововъведение, в рамките на което се прилагат правила, чието общо агроекологично въздействие е равностойно на това на агроекологичната мярка, която се преустановява;

б) във финансово отношение това подпомагане не е по-малко благоприятно за съответния бенефициер;

в) съответният бенефициер получава информация за тази възможност при поемане на задълженията си.

▼B

4. Плащанията се отпускат годишно и покриват допълнителните разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от поетото задължение. Когато е необходимо, те могат да покриват и разходите по сделките.

Когато е целесъобразно, бенефициерите могат да бъдат избирани на база търг при специални критерии за икономическа и екологична ефективност.

Помощите се ограничават до максималната сума, определена в ►M5 приложение I ◄.

▼B

5. Могат да се дават помощи за опазване на генетичните ресурси в земеделието за проекти, които не са обхванати от разпоредбите по параграфи 1—4.

Член 40

Плащания за хуманно отношение към животните

1. Плащанията за хуманно отношение към животните, предвидени в член 36, буква а), v), се отпускат на земеделски производители, които поемат доброволно задължения за хуманно отношение към животните.

2. Плащанията за хуманно отношение към животните покриват само онези задължения, които са извън задължителните стандарти съгласно член 4 от Регламент (ЕО) № 1782/2003 и приложение III към него, и други задължителни изисквания, установени от националното законодателство и посочени в програмата.

Тези задължения се поемат като правило за период между пет и седем години. При необходимост и добра обосновка този период може да бъде удължен съгласно процедурата по член 90, параграф 2 за конкретни видове задължения.

3. Плащанията се отпускат годишно и покриват допълнителните разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от поетото задължение. Когато е необходимо, те могат да покриват и разходите по сделките.

Помощите се ограничават до максималната сума, определена в ►M5 приложение I ◄.

Член 41

Инвестиции в непроизводствени дейности

Помощите, предвидени в член 36, буква а), vi), се отпускат за:

а) инвестиции, свързани с изпълнение на поетите задължения съгласно мярката по член 36, буква а), iv) или други агроекологични цели;

б) инвестиции в рамките на стопанствата, които увеличават привлекателността на районите по програма Натура 2000 за отдих или други райони с висока природна стойност, които са посочени в програмата.

Подраздел 2

Условия за мерки, целящи устойчивото използване на горското стопанство

Член 42

Общи условия

1. Помощи по този подраздел се отпускат само за горите и залесените площи, чиито собственици са частни лица или техните сдружения, или общините и техните сдружения. Това ограничение не се прилага към тропичните или субтропичните гори и залесените площи на териториите на Азорските острови, островите Мадейра, Канарските острови, по-малките острови в Егейско море по смисъла на Регламент (ЕИО) № 2019/93 и френските отвъдморски департаменти.

Това ограничение не се прилага за помощите, предвидени в член 36, буква б), i), iii), vi) и vii).

▼B

2. Мерките, предложени по този подраздел, в райони, класифицирани като райони с високи или среден риск от пожари в рамките на действията на Общността по защита на горите от пожари, следва да отговорят на плановете за защита на горите, установени от държавите-членки за тези райони.

Член 43

Първоначално залесяване на земеделски земи

1. Помощите, предвидени в член 36, буква б), i), обхващат само едно от следните:

а) разходи за залесяване;

б) годишна премия за хектар залесена площ, която до покрива разходите за поддръжка за максимум пет години,

в) годишна премия за хектар, която да покрива загубите на доход, произтичащи от залесяване за максимум 15 години, за земеделски производители или техните сдружения, които са обработвали земята преди нейното залесяване, или за всяко друго физическо лице или акционерно дружество.

2. Помощите за залесяването на земеделски земи, притежавани от публични власти, покриват само разходите за залесяване. Ако земеделските земи за залесяване са наети от физическо лице или акционерно дружество, може да бъдат отпуснати годишни премии по параграф 1.

3. Помощи за залесяване на земеделски земи не се отпускат:

а) на земеделски производители, получаващи помощи за ранно пенсиониране;

б) за отглеждане на коледни елхи.

За бързорастящи видове с кратък турнус на сеч помощи за залесяване се отпускат само за разходите за залесяване.

4. Помощите за земеделски производители или други физически лица или акционерни дружества се ограничават до максималния размер, определен в ►**M5** приложение I ◄.

Член 44

Първоначално създаване на агро-лесовъдни системи върху земеделски земи

1. Помощите, предвидени в член 36, буква б), ii), се отпускат на земеделски производители за създаване на агро-лесовъдни системи, съчетаващи екстензивно и горско земеделие. Помощите покриват само разходите за създаване.

2. Агро-лесовъдните системи се отнасят към тези системи за използване на земята, при които се отглеждат комбинирано дървета и селскостопански култури на една и съща площ.

3. Не се отпускат помощи за отглеждане на коледни елхи и бързорастящи видове с кратък турнус на сеч.

▼B

4. Помощите се ограничават до максималния процент, определен в ►M5 приложение I ◄.

Член 45

Първоначално залесяване на неземеделски земи

1. Помощите, предвидени в член 36, буква б), iii), за залесяване на земи, които не са допустими по член 36, буква б), i), покриват само разходите за залесяване. В случая на изоставена земеделска земя, помощите ще покриват само годишната премия по член 43, параграф 1, буква б).

2. Помощи не се отпускат за отглеждане на коледни елхи.

3. Когато помощите, отпуснати на физически лица или акционерни дружества, покриват само разходите за залесяване, то те са до максималния размер, определен в ►M5 приложение I ◄.

Член 46

Плащания по програма Натура 2000

Помощите, предвидени в член 36, буква б), iv), се отпускат годишно и за хектар гора на частни собственици на гори или техни сдружения, за да компенсират направените разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от ограниченията за използване на горите и залесените земи съгласно прилагането на Директиви 79/409/ЕИО и 92/43/ЕИО в засегнатия район. Помощите се фиксират между минималните и максимални суми, определени в ►M5 приложение I ◄.

Член 47

Плащания за опазване на околната среда в горите

1. Плащания за опазване на околната среда в горите, предвидени в член 36, буква б), v), се отпускат за хектар гора на бенефициерите, които са поели доброволно задължения за опазване на околната среда в горите. Тези плащания покриват само онези задължения, които са извън задължителните изисквания.

Тези задължения се поемат като правило за период между пет и седем години. При необходимост и добра обосновка този период може да бъде удължен съгласно процедурата по член 90, параграф 2 за конкретни видове задължения.

2. Плащанията покриват допълнителните разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от поетото задължение. Помощите се фиксират минималните и максимални суми, определени в ►M5 приложение I ◄.

▼B

Член 48

Възстановяване на потенциала на горското стопанство и въвеждане на превантивни мерки

1. Помощите, предвидени в член 36, буква б), vi), се отпускат за възстановяване на потенциала на горското стопанство в гори, претърпели природни бедствия и пожари, както и за въвеждане на подходящи превантивни мерки.

2. Превантивните мерки срещу пожари се отнасят за горите, класифицирани от държавите-членки с висок или среден риск от пожари съгласно техните планове за защита на горите.

Член 49

Инвестиции в непроизводствени дейности

Помощите, предвидени в член 36, буква б), vii), се отпускат за инвестиции в гори:

а) свързани с изпълнение на поетите задължения съгласно мярката, предвидена в член 36, буква б), v), или други екологични цели;

б) които увеличават привлекателността на гората или залесената площ за отдих и почивка.

Подраздел 3

Определяне на районите

Член 50

Допустими райони (които могат да бъдат подпомагани)

1. Държавите-членки определят районите, допустими за плащанията, предвидени в член 36, буква а), i), ii) и iii), както и в член 36, буква б), i), iii), iv) и vi), като вземат предвид параграфи 2—5 от настоящия член.

2. За да бъдат допустими за плащанията, предвидени в член 36, буква а), i), планинските райони следва да се характеризират със значително ограничение на възможностите за използване на земята и значително нарастване на разходите за обработка поради:

а) наличието на много неблагоприятни условия поради надморската височина, които значително скъсяват вегетационния период за растениевъдството;

б) на по-ниска надморска височина, наличието на стръмни наклони в по-голямата част от района, поради което не може да се използва механизирана техника или пък се налага използването на скъпо струващо специално оборудване, или комбинация от тези два фактора, като затрудненията, произтичащи от всеки един, взети поотделно, е по-малко, но комбинацията от двата фактора води до еквивалентно затруднение.

Районите на север от 62-ия паралел и някои съседни райони се считат за планински райони.

▼B

3. За да бъдат допустими за плащанията, предвидени в член 36, буква а), ii), районите, различни от планинските райони по параграф 2 от настоящия член, следва да бъдат:

а) засегнати от значителни неблагоприятни природни условия, като ниска продуктивност на почвата или лоши климатични условия и където поддържането на екстензивна селскостопанска дейност е важно за управлението на земята; или

б) засегнати от специфични неблагоприятни природни условия и където управлението на земята следва да продължи се цел запазване или подобряване на околната среда, поддържане на ландшафта и запазване на туристическия потенциал в района или за защита на крайбрежната линия.

Що се отнася до районите, засегнати от специфични неблагоприятни природни условия по буква б), те следва да обхващат земеделски площи, които са хомогенни от гледна точка на природните условия и тяхната обща площ не следва да надвишава 10 % от територията на заинтересованата държава-членка.

4. Държавите-членки, съгласно специфични разпоредби, определени в съответствие с процедурата по член 90, параграф 2, в програмите си:

— потвърждават съществуващото определяне на граница съгласно параграф 2, и параграф 3, буква б) или го изменят, или

— определят граница на районите по параграф 3, буква а).

5. Земеделските райони по програма Натура 2000, определени съгласно Директиви 79/409/ЕИО и 92/43/ЕИО, и земеделските райони, включени в плановете за управление на речния басейн съгласно Директива 2000/60/ЕО, са допустими за плащанията по член 36, буква а), iii).

6. Районите, подходящи за залесяване по екологични причини като защита срещу ерозия или увеличаване на горските ресурси с цел смекчаване последствията от промяната на климата, са допустими за плащанията по член 36, буква б), i) и iii).

7. Горските райони по програма Натура 2000, определени съгласно Директиви 79/409/ЕИО и 92/43/ЕИО, са допустими за плащанията по член 36, буква б), iv).

8. Горските райони със среден или висок риск от пожари са допустими за плащанията по член 36, буква б), vi), отнасящи се до превантивни мерки срещу пожари.

Подраздел 4

Спазване на стандартите

▼M5

Член 50а

Основни изисквания

1. Бенефициер, който получава плащания по член 36, буква а), подточки i)-v) и член 36, буква б, подточки i), iv) и v), спазва, в рамките на цялото стопанство, законоустановените изисквания за управление и условията за добро земеделско и екологично състояние, предвидени в членове 5 и 6 от и в приложения II и III към Регламент (ЕО) № 73/2009.

▼M5

Задължението за спазване на законоустановените изисквания и условията за добро земеделско и екологично състояние, посочени в параграф 1, не се прилагат за неселскостопански дейности в рамките на стопанство и за земеделски площи, за които не е поискана помощ по член 36, буква б), подточки i), iv) и v) от настоящия регламент.

2. Компетентният национален орган предоставя на бенефициера, наред с останалите средства и по електронен път, списък със законоустановените изисквания за управление и условията за добро земеделско и екологично състояние, които трябва да бъдат спазвани.

▼B

Член 51

Намаляване или отказ на плащанията

▼M5

1. При неспазване на законоустановените изисквания за управление или на условията за добро земеделско и екологично състояние по което и да е време от дадена календарна година (наричана по-нататък „съответната календарна година“), и ако това неспазване е в резултат на действие или бездействие, за което пряка отговорност носи бенефициерът, подал искането за плащане по член 36, буква а), подточки i)-v) и член 36, буква б, подточки i), iv) и v), през съответната календарна година, общата сума на плащанията, които са или ще бъдат предоставени на този бенефициер за съответната календарна година, се намалява или не се изплаща в съответствие с подробните правила, посочени в параграф 4.

Намаляването или отказът, посочени в първата алинея, се прилагат и когато не са спазени минималните изисквания за употреба на торове и препарати за растителна защита съгласно член 39, параграф 3, по което и да е време от съответната календарна година и съответното неспазване е в резултат на действие или бездействие, за което пряка отговорност носи бенефициерът, подал искането за плащане по член 36, буква а), подточка iv).

Първа и втора алинея се прилагат и когато съответното неспазване е в резултат на действие или бездействие, за което пряка отговорност носи лицето, на което или от което е прехвърлена земята.

За целите на настоящия параграф „прехвърляне“ означава всякакъв вид сделка, при която земята престава да бъде на разположение на прехвърлящия.

Чрез дерогация от трета алинея, когато лицето, пряко отговорно за действието или бездействието, е подало искане за плащане през съответната календарна година, намаляването или отказът се прилагат за общата сума на плащанията.;

2. Намаляването или отказът на плащания, посочени в параграф 1 от настоящия член, не се прилагат за стандартите, за които е предоставен гратисен период в съответствие с член 26, параграф 1, по време на гратисния период.

Независимо от параграф 1 и в съответствие с условията, посочени в подробните правила, посочени в параграф 4, държавите-членки могат да вземат решение да не прилагат намаляване или отказ за суми, възлизащи на 100 EUR или по-малко за бенефициер и за календарна година.

▼M5

Когато дадена държава-членка реши да използва възможността, предвидена във втора алинея, през следващата година компетентният орган предприема необходимите действия, за да гарантира, че бенефициерът ще отстрани съответното констатирано неспазване. Бенефициерът се уведомява за констатациите и за задължението да предприеме мерки за отстраняването на неспазването.;

▼B

3. Чрез дерогация от параграф 1 за бенефициерите в държавите-членки, прилагащи схема за плащане за единичен район съгласно член 143б от Регламент (ЕО) № 1782/2003, задължителните изисквания, които следва да се спазват, са тези, предвидени в член 5 от въпросния регламент и приложение IV към него.

▼M4

Дерогацията, предвидена в първата алинея, се прилага до 31 декември 2008 г. От 1 януари 2009 г. земеделски производител, който получава плащания по схемата за единно плащане на площ, спазва законоустановените изисквания за управление, посочени в приложение III към Регламент (ЕО) № 1782/2003, в съответствие със следния график:

а) посочените в буква А от приложение III изисквания се прилагат от 1 януари 2009 г.;

б) посочените в буква Б от приложение III изисквания се прилагат от 1 януари 2011 г.;

в) посочените в буква В от приложение III изисквания се прилагат от ►M5 1 януари 2013 г. ◄

По отношение на България и Румъния обаче прилагането на членове 3, 4, 6, 7 и 9 от Регламент (ЕО) № 1782/2003 е незадължително до 31 декември 2011 г., доколкото тези разпоредби се отнасят до законоустановените изисквания за управление. От 1 януари 2012 г. земеделски производител, който получава плащания по схемата за единно плащане на площ, спазва законоустановените изисквания за управление, посочени в приложение III към Регламент (ЕО) № 1782/2003, в съответствие със следния график:

а) посочените в буква А от приложение III изисквания се прилагат от 1 януари 2012 г.;

б) посочените в буква Б от приложение III изисквания се прилагат от 1 януари 2014 г.;

в) посочените в буква В от приложение III изисквания се прилагат от ►M5 1 януари 2016 г. ◄

Новите държави-членки могат също така да приложат възможността, предвидена във втората алинея, когато вземат решение за преустановяване на прилагането на схемата за единно плащане на площ преди края на периода за прилагане, предвиден в член 143б, параграф 9 от Регламент (ЕО) № 1782/2003.

▼M5

4. Подробните правила за намаляване и отказ се установяват в съответствие с процедурата по член 90, параграф 2. В този контекст се взема под внимание тежестта, обхвата, трайният характер и повторението на неспазването, както и следните критерии:

а) В случай на небрежност процентът на намалението не надвишава 5 %, а в случай на повторно неспазване — 15 %.

▼M5

В надлежно обосновани случаи държавите-членки могат да решат да не прилагат намаляване, когато предвид на тежестта, размера и трайния характер на случая на неспазване, той трябва да се разглежда като маловажен. Въпреки това случаи на неспазване, които представляват пряка опасност за общественото здраве или за здравето на животните, не се смятат за маловажни.

С изключение на случаите, в които бенефициерът е предприел незабавно действие за отстраняване на констатираното неспазване, компетентният орган предприема необходимите действия, които могат, по целесъобразност, да бъдат ограничени до административен контрол, за да се гарантира, че бенефициерът отстранява съответното констатирано неспазване. Бенефициерът се уведомява за констатираното маловажно неспазване и за задължението да предприеме мерки за отстраняването му.

б) В случай на умишлено неспазване, процентът на намалението по принцип не може да бъде по-малко от 20 % и може да се стигне до цялостно изключване от една или повече схеми за помощи, което се прилага за една или повече календарни години.

в) При всички случаи, общата сума на намаленията и отказите за една календарна година не надвишава общата сума, посочена в член 51, параграф 1.;

▼B

5. Параграфи 1—4 не се прилагат към член 39, параграф 5.

РАЗДЕЛ 3

Ос 3

Качество на живот в селските райони и разнообразяване на селската икономика

Член 52

Мерки

Помощите по тази част включват:

а) мерки за разнообразяване на селската икономика, състоящи се от:

i) стартиране на неземеделски дейности,

ii) помощи за създаване и развитие на микропредприятия с оглед насърчаване предприемачеството и създаване на благоприятна икономическа среда,

iii) насърчаване на туристическите дейности;

б) мерки за подобряване качеството на живот в селските райони, състоящи се от:

i) основи услуги за икономиката и селското население,

ii) обновяване и развитие на селата,

iii) опазване и възстановяване на селското наследство;

в) мерки за професионално обучение и информация за икономически субекти, които работят в областите, обхванати от ос 3;

▼B

г) мерки за придобиване на умения и прилагането им на практика за целите на подготовка и прилагане на стратегия за местно развитие.

Подраздел 1

Условия, регулиращи мерките за разнообразяване на селската икономика

Член 53

Стартиране на неземеделски дейности

Бенефициерът на помощи по член 52, буква а), i) е член на земеделско семейство.

Член 54

Помощи за създаване и развитие на бизнес

Помощите, предвидени в член 52, буква а), ii), се отнасят само до микропредприятия, както е определено в Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията.

Член 55

Насърчаване на туристически дейности

Помощите по член 52, буква а), iii) обхващат следното:

а) дребна по мащаби инфраструктура, като например информационни центрове и поставяне на указателни табели за туристически места;

б) инфраструктура за отдих, като например предлагаща достъп до природни територии и малки бази за настаняване на туристи;

в) развитие и/или търговия с туристически услуги, отнасящи се до селския туризъм.

Подраздел 2

Условия, регулиращи мерките за подобряване на качеството на живот в селските райони

Член 56

Основни услуги за икономиката и селското население

Помощите по член 52, буква б), i) обхващат създаването на основни услуги, включително свързани с култура и развлечения, за едно или група села, и свързаната дребна по мащаби инфраструктура. ►M6 Ограничението в размера на инфраструктурата не се прилага за проектите, посочени в член 16а, параграф 1, буква ж). ◄

▼B

Член 57

Съхраняване и възобновяване на селското наследство

Помощите по член 52, буква б), iii) обхващат:

а) изготвяне на планове за защита и управление, отнасящи се до местата по програма Натура 2000 и други места с висока природна стойност, действия за екологична осведоменост и инвестиции, свързани с поддръжка, възстановяване и подобряване на природното наследство и с развитието на места с висока природна стойност;

б) проучвания и инвестиции, свързани с поддръжка, възстановяване и подобряване на културното наследство, като например културни отличителни черти на селата и селския ландшафт.

Подраздел 3

Обучение, придобиване на умения и прилагането им на практика

Член 58

Обучение и информация

Помощите по член 52, буква в) не включват курсове за инструкция или обучение, които са част от нормални програми или системи за обучение по земеделие и горско стопанство за средни или висши училища.

Член 59

Придобиване на умения и прилагането им на практика

Помощите по член 52, буква г) обхващат:

а) проучвания в съответния район;

б) мерки за осигуряване на информация за района и стратегията за местно развитие;

в) обучения на персонал, включен в подготовката и прилагането на стратегията за местно развитие;

г) промоционални дейности и обучение на ръководители;

д) прилагане от обществено-частни партньорства, различни от тези по член 62, параграф 1, буква б), на стратегия за местно развитие, съдържаща една или повече от мерките по член 52, букви а), б) и в).

▼B

Подраздел 4

Изпълнение на оста

Член 60

Очертаване обхвата на проектите

Когато една мярка по тази част е насочена към проекти, допустими също за помощи и от други инструменти на Общността, включително структурните фондове и финансовия инструмент на Общността за рибарството, държавата-членка залага във всяка програма критериите за обхвата на проектите, подпомагани от ЕЗФРСР, и тези, подпомагани от други инструменти на Общността.

РАЗДЕЛ 4

Ос 4

Подход Leader

Член 61

Дефиниция на подхода Leader

Подходът Leader включва най-малко следните елементи:

а) стратегии за местно развитие на база региони, предназначени за добре идентифицирани подрегионални селски територии;

б) местни обществено-частни партньорства (наричани за краткост Местни групи за действие);

в) подход „отдолу нагоре“ за вземане на решения от местни групи за действие относно изработване и изпълнение на стратегии за местно развитие;

г) многоотраслов глобален план и изпълнение на стратегията, базирана на взаимодействие между участниците и проектите от различните отрасли в местната икономика;

д) прилагане на иновационни подходи;

е) прилагане на проекти за сътрудничество;

ж) мрежа от местни партньорства.

Член 62

Местни групи за действие

1. Партньорският подход за местно развитие се осъществява от местните групи за действие, които отговарят на следните условия:

а) те следва да предложат интегрирана стратегия за местно развитие, основана най-малко на елементите, определени в член 61, букви а)—г) и ж), и да бъдат отговорни за нейното изпълнение;

▼B

б) те следва да бъдат или група, създадена по инициативите Leader II ([1]) или Leader+ ([2]), или съгласно подхода Leader, или да бъдат нова група, представляваща партньори от различните социално-икономически сектори на съответната територия. На нивото на вземане на решения икономическите и социални партньори, както и другите представители на гражданското общество, като земеделски производители, жени, заети в селскостопанска дейност, млади хора и техните сдружения, следва да представляват най-малко 50 % от местното партньорство;

в) те следва да покажат умения за определяне и изпълнение на стратегията за развитие на района.

2. Управителният орган обезпечава местните групи за действие да си изберат или административен и финансов водещ партньор, способен да управлява публичните средства и да осигурява добра работа на партньорството, или да образуват законно учредена обща структура, чийто устав гарантира добрата работа на партньорството и способността му да управлява публичните средства.

3. Районът, обхванат от стратегията, следва да е еднороден и да предлага достатъчно ресурси — човешки, финансови и икономически, които да подпомагат една жизнеспособна стратегия за развитие.

4. Местните групи за действие избират проектите, които да бъдат финансирани по стратегията. Те могат да изберат също и проекти за сътрудничество.

Член 63

Мерки

Помощите, отпускани по оста Leader са за:

а) изпълнение на стратегии за местно развитие по член 62, параграф 1, буква а) с оглед постигане целите на една или повече от трите други оси, дефинирани в раздели 1, 2 и 3;

б) изпълнение на проекти за сътрудничество, включващи целите избрани по буква а);

в) осигуряване работата на местната група за действие, придобиване на умения и прилагането им на територията по член 59.

Член 64

Изпълнение на местни стратегии

Ако проектите по местната стратегия отговарят на мерките, дефинирани в настоящия регламент за другите оси, то тогава се прилагат подходящите условия в съответствие с раздели 1, 2 и 3.

([1]) Нотификация на Комисията до държавите-членки, определяща насоки за общи грантове или интегрирани оперативни програми, за които държавите-членки са поканени да представят молби за помощ в рамките на инициатива на Общността за развитие на селските райони (Leader II) (ОВ C 180, 1.7.1994 г., стр. 48).

([2]) Известие на Комисията до държавите-членки от 14 април 2000 г., определящо насоки за инициативата на Общността за развитие на селските райони (Leader+) (ОВ C 139, 18.5.2000 г., стр. 5). Известие, последно изменено от съобщение на Комисията, изменящо известието до държавите-членки от 14 април 2000 г., определящо насоки за инициативата на Общността за развитие на селските райони (Leader+) (ОВ C 294, 4.12.2003 г., стр. 11).

▼B

Член 65

Сътрудничество

1. Помощите по член 63, буква б) се отпускат за междутериториални или транснационални проекти за сътрудничество.

„Междутериториално сътрудничество“ означава сътрудничество в рамките на държавата-членка. „Транснационално сътрудничество“ означава сътрудничество между райони в няколко държави-членки с райони в трети страни.

2. За помощи са допустими само разходи, отнасящи се до районите в рамките на Общността.

3. Член 64 също се прилага за проекти за сътрудничество.

ГЛАВА II

ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ

Член 66

Финансиране на техническа помощ

1. В съответствие с член 5 от Регламент (ЕО) № 1290/2005 ЕЗФРСР може да използва до 0,25 % от годишните си средства за финансиране на мерки за подготвителни дейности, мониторинг, административна помощ, оценка и контрол по инициатива на Комисията и/или от нейно име. Тези действия се извършват в съответствие с член 53, параграф 2 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 г. за финансови разпоредби, приложими към общия бюджет на Европейските общности ([1]) и всякакви други разпоредби от този регламент и правилата за прилагането му, които са приложими към тази форма за изпълнение на бюджета.

2. По инициатива на държавите-членки за всяка програма за развитие на селските райони ЕЗФРСР може да финансира дейности по подготовка, управление, мониторинг, оценка, информация и контрол.

До 4 % от общата сума за всяка програма може да се задели за тези дейности.

3. В рамките на лимита, определен в параграф 2, се заделя сума за създаване и обслужване на националната земеделска мрежа по член 68.

Държави-членки с регионални програми може да представят за одобрение специфични програма за създаването и обслужването на тяхната национална земеделска мрежа.

Подробностите относно създаването и обслужването на националната земеделска мрежа се определят в съответствие с процедурата по член 90, параграф 2.

([1]) ОВ L 248, 16.9.2002 г., стр. 1.

▼B

Член 67

Европейска мрежа за развитие на селските райони

Създава се европейска мрежа за развитие на селските райони за свързване на националните мрежи, организации и администрации, които работят в областта на развитие на селските райони на общностно равнище, в съответствие с член 66, параграф 1.

Целите на мрежата са:

а) да събира, анализира и разпространява информация за мерките на Общността за развитие на селските райони;

б) да събира, разпространява и обобщава за територията на цялата Общност добрите практики за развитие на селските райони;

в) да предоставя информация за развитието в селските райони на Общността и в трети страни;

г) да организира срещи и семинари в рамките на Общността за работещите в областта на развитие на селските райони;

д) да установява и управлява мрежа от експерти с цел да се улесни обмена на опит и оказва помощ при изпълнението и оценката на политиките за развитие на селските райони;

е) да оказва съдействие на националните мрежи и инициативите за трансгранично сътрудничество.

Член 68

Национална мрежа за селските райони

1. Всяка държава-членка създава национална мрежа за селските райони, която обединява всички организации и административни органи, работещи в областта на развитие на селските райони.

2. Сумата по член 66, параграф 3, първа алинея се използва за:

а) създаване на необходимите структури за осъществяване работата на мрежата;

б) план за действие, който съдържа най-малко идентифициране и анализ на добри практики, годни за прилагане в съответната страна, и информация за тях, управление на мрежата, организация на обмена на опит и ноу-хау, подготовката на програми за обучение на местните групи за действие, които са в процес на създаване, както и техническа помощ за сътрудничество между районите и международно сътрудничество.

ДЯЛ V

ПРИНОС НА ЕЗФРСР

Член 69

Ресурси и тяхното разпределение

1. Сумата за помощи от Общността за развитие на селските райони по настоящия регламент за периода от 1 януари 2007 г. до 31 декември 2013 г., нейната годишна разбивка и минималната сума, която следва да се насочи за райони, допустими по цел „Сближаване“, се определя от Съвета, който действа с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията, в съответствие с финансовата перспектива за периода 2007—2013 г. и Междуинституционалното споразумение за бюджетна дисциплина и подобряване на бюджетната процедура за същия период.

▼B

2. 0,25 % от ресурсите по параграф 1 се заделят за техническа помощ за Комисията съгласно член 66, параграф 1.

▼M6

2а. Частта от сумата, посочена в параграф 1, която се получава от увеличението на общите поети задължения, установени с Решение 2006/493/ЕО на Съвета от 19 юни 2006 г. за установяване сумата на помощта от Общността, отпусната за развитие на селските райони за периода от 1 януари 2007 г. до 31 декември 2013 г., нейната разбивка по години и минималната сума, която следва да бъде съсредоточена в райони, допустими по цел „Сближаване“ ([1]), изменено с Решение 2009/434/ЕО ([2]), се отделя за видовете проекти, свързани с приоритетите, определени в член 16а, параграф 1 от настоящия регламент.

▼B

3. За целите на тяхното програмиране и последващото въвеждане в общия бюджет на Европейските общности сумите по параграф 1 се индексират с 2 % за година.

4. Комисията прави годишната разбивка по държави-членки на сумите по параграф 1, след като извади сумата по параграф 2, и като взема предвид:

а) сумите, заделени за районите, допустими по цел „Сближаване“;

б) предишно изпълнение; и

в) конкретни ситуации и нужди, базирани на обективни критерии.

5. Освен сумите по параграф 4 държавите-членки вземат предвид за целите на програмирането сумите, произтичащи от изменението по член 12, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1290/2005.

▼M6

5а. Сума, равна на сумите, получени в резултат на прилагането на задължителната модулация по член 9, параграф 4 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 73/2009 заедно със, считано от 2011 г., сумите, получени по член 136 от същия регламент, се изразходва от държавите-членки единствено за периода от 1 януари 2010 г. до 31 декември 2015 г. като подпомагане от Общността в съответствие с действащите понастоящем програми за развитие на селските райони за видовете проекти, посочени в член 16а, параграф 1, букви а)—е) от настоящия регламент.

За новите държави-членки, съгласно определението по член 2, буква ж) от Регламент (ЕО) № 73/2009, посоченият в първа алинея от настоящия член период е от 1 януари 2013 г. до 31 декември 2015 г.

Първите две алинеи не се прилагат за България и Румъния.

Делът на държавите-членки в сумата, посочена в параграф 2а, се изразходва от държавите-членки единствено за периода от 1 януари 2009 г. до 31 декември 2015 г. като подпомагане от Общността в съответствие с действащите понастоящем програми за развитие на селските райони за видовете проекти, посочени в член 16а, параграф 1.

([1]) ОВ L 195, 15.7.2006 г., стр. 22.
([2]) ОВ L 144, 9.6.2009 г., стр. 25.

▼M6

5б. Ако при приключване на програмата реалният размер на финансовото участие на Общността, изразходвано за проектите, посочени в член 16а, параграф 1, е по-малък от общия размер на сумите, посочени в параграф 5а от настоящия член, разликата се възстановява от държавите-членки в общия бюджет на Европейските общности до размера на сумата, с която са били превишени общите разпределени суми, предназначени за проекти, различни от посочените в член 16а, параграф 1.

Освен това ако при приключване на програмата реалният размер на финансовото участие на Общността, изразходвано за проектите, посочени в член 16а, параграф 1, букви а)—е), е по-малък от сумата, посочена в параграф 5а, първа алинея от настоящия член, разликата се възстановява от държавите-членки в общия бюджет на Европейските общности до размера на сумата, с която финансовото участие на Общността за проекти, посочени в член 16а, параграф 1, буква ж), е превишило разпределените суми, предоставени съгласно параграф 5а, четвърта алинея от настоящия член. Ако обаче реалният размер на финансовото участие на Общността, изразходвано за проекти, различни от посочените в член 16а, параграф 1, е по-малък от разпределените суми, предоставени за тези видове проекти, сумата, която трябва да се възстанови, се намалява с тази разлика.

▼M5

5в. Сумите, посочени в параграф 5а от настоящия член, не се вземат предвид за целите на член 25 от Регламент (ЕО) № 1290/2005.

▼M2

6. Комисията гарантира, че общите годишни суми, отпуснати от ЕЗФРСР, които произхождат от секция „Ориентиране“ на ФЕОГА за всяка държава-членка съгласно настоящия регламент, и сумите от ЕФРР, ЕСФ и КФ, съгласно Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г. за определянето на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд ([1]), включително приноса на ЕФРР съгласно Регламент (ЕО) № 1638/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 2006 г. за определянето на общи разпоредби за създаване на Европейския инструмент за съседство и партньорство ([2]) и Регламент (ЕО) № 1085/2006 на Съвета от 17 юли 2006 г. за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП) ([3]) и на Европейския фонд за рибарство съгласно Регламент (ЕО) № 1198/2006 на Съвета от 27 юли 2006 г. за Европейския фонд за рибарство ([4]), няма да надхвърлят следните граници:

— за държавите-членки със среден брутен национален доход на глава от населението (в паритет на покупателната способност) за периода 2001—2003 г. под 40 % от средния за страните от ЕС-25 — 3,7893 % от техния БВП,

— за държавите-членки със среден брутен национален доход на глава от населението (в паритет на покупателната способност) за периода 2001—2003 г., равен или по-голям от 40 %, но под 50 % от средния за страните от ЕС-25 — 3,7135 % от техния БВП,

— за държавите-членки със среден брутен национален доход на глава от населението (в паритет на покупателната способност) за периода 2001—2003 г., равен или по-голям от 50 % и под 55 % от средния за страните от ЕС-25 - 3,6188 % от техния БВП,

([1]) ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 25.
([2]) ОВ L 310, 9.11.2006 г., стр. 1
([3]) ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 82.
([4]) ОВ L 223, 15.8.2006 г., стр. 1.

▼M2

— за държавите-членки със среден брутен национален доход на глава от населението (в паритет на покупателната способност) за периода 2001—2003 г., равен или по-голям от 55 % и под 60 % от средния за страните от ЕС-25 — 3,5240 % от техния БВП,

— за държавите-членки със среден брутен национален доход на глава от населението (в паритет на покупателната способност) за периода 2001—2003 г., равен или по-голям от 60 % и под 65 % от средния за страните от ЕС-25 — 3,4293 % от техния БВП,

— за държавите-членки със среден брутен национален доход на глава от населението (в паритет на покупателната способност) за периода 2001—2003 г., равен или по-голям от 65 % и под 70 % от средния за страните от ЕС-25 — 3,3346 % от техния БВП,

— за държавите-членки със среден брутен национален доход на глава от населението (в паритет на покупателната способност) за периода 2001—2003 г., равен или по-голям от 70 % и под 75 % от средния за страните от ЕС-25 — 3,2398 % от техния БВП,

— след тази стойност максималният размер на превода се намалява с 0,09 процентни пункта от БВП за всяко 5-процентно увеличение спрямо страните от ЕС-25 на средния брутен национален доход на глава от населението (в паритет на покупателната способност) за периода 2001—2003 г.

Изчисляването на БВП от Комисията се основава на статистиката, публикувана през април 2005 г. За всяка държава-членка поотделно се прилага индивидуалният национален ръст на БВП за периода 2007—2013 г. съгласно предвижданията на Комисията от април 2005 г.

Ако през 2010 г. бъде установено, че кумулираният БВП за периода 2007—2009 г. на някоя държава-членка се е отклонил с повече от ± 5 % от прогнозирания съгласно втора алинея кумулиран БВП, включително вследствие от промени в обменния курс, размерът на отпуснатите суми за този период за тази държава-членка съгласно първа алинея се коригира съответно. Общият нетен ефект от тези корекции, независимо от това дали е положителен или отрицателен, не може да надхвърля 3 милиарда EUR. Във всеки случай, ако нетния ефект е положителен, общият размер на допълнителните средства се ограничава до размера на неизразходваните средства от максималния ресурс, който се предоставя за подпомагане по линия на структурните фондове и на Кохезионния фонд за периода 2007—2010 г. Окончателните корекции се разпределят за периода 2011—2013 г. в равни съотношения. За да бъде отчетена стойността на полската злота през референтния период, за периода до прегледа, упоменат в настоящата алинея, прилагането на процентните стойности от първа алинея за Полша се умножава по коефициент от 1,04.

▼B

Член 70

Принос на фонда

1. Решението за приемане на програма за развитие на селските райони фиксира максималния принос от ЕЗФРСР за всяка ос в рамките на един праг, който се определя в съответствие с процедурата по член 90, параграф 2. Решението ясно посочва, когато е необходимо, отпуснатите суми разпределени на районите, допустими по цел „Сближаване“.

▼B

2. Приносът на ЕЗФРСР се изчислява на база на сумата на допустимия публичен разход.

3. Определя се процентния принос на ЕЗФРСР за всяка ос.

а) В случая на ос 1 (конкурентноспособност) и ос 3 (разнообразяване и качество на живот), както и за техническата помощ съгласно член 66, параграф 2, се прилагат респективно следните тавани:

i) 75 % от допустимия публичен разход в районите, допустими по цел „Сближаване“;

ii) 50 % от допустимия публичен разход в другите райони.

б) В случая на ос 2 (подобряване на околната среда и ландшафта) и ос 4 (Leader) се прилагат респективно следните тавани:

i) 80 % от допустимия публичен разход в районите, допустими по цел „Сближаване“;

ii) 55 % от допустимия публичен разход в другите райони.

Минималният процентен принос на ЕЗФРСР за ос е 20 %.

4. Въпреки таваните, определени в параграф 3, приносът на ЕЗФРСР може да се увеличи до 85 % за програмите в най-отдалечените райони и по-малките острови в Егейско море по смисъла на Регламент (ЕИО) № 2019/93.

▼M6

Въпреки определените в параграф 3 тавани участието на ЕЗФРСР може да се увеличи до 90 % за районите, обхванати от цел „Сближаване“, и до 75 % за районите, които не са обхванати от цел „Сближаване“, за проекти от видовете, посочени в член 16а, параграф 1, до размера, получен в резултат на прилагането на задължителната модулация по член 9, параграф 4 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 73/2009, сумата, посочена в член 69, параграф 2а от настоящия регламент, а от 2011 г. и сумите, получени съгласно член 136 от Регламент (ЕО) № 73/2009.

▼M2

4а. В някои случаи параграфи 3 и 4 може да не се прилагат за Португалия за сумата от 320 милиона EUR.

▼M6

4б. Чрез дерогация от определените в параграфи 3 и 4 тавани размерът на участието на ЕЗФРСР може да бъде увеличен най-много с 10 допълнителни процентни пункта за разходите, които държавите-членки трябва да платят през 2009 г. Въпреки това определените в параграфи 3 и 4 тавани се спазват за всички публични разходи, извършени по време на програмния период.

▼M7

4в. Чрез дерогация от определените в параграфи 3, 4 и 5 тавани приносът на ЕЗФРСР може да бъде увеличен максимум до 95 % от допустимите публични разходи в районите, допустими по цел „Сближаване“, и в най-отдалечените райони и по-малките острови в Егейско море, и до 85 % от допустимите публични разходи в други райони. Тези проценти се прилагат за новодекларираните допустими разходи във всяка заверена декларация за разходи, направени през периода, в който дадена държава-членка отговаря на едно от следните условия:

▼M7

а) предоставена ѝ е финансова помощ съгласно Регламент (ЕС) № 407/2010 на Съвета от 11 май 2010 г. за създаване на европейски механизъм за финансово стабилизиране ([1]) или ѝ е предоставена финансова помощ от други държави-членки от еврозоната преди влизането в сила на посочения регламент;

б) предоставена ѝ е средносрочна финансова помощ в съответствие с Регламент (ЕО) № 332/2002 на Съвета от 18 февруари 2002 г. за установяване на механизъм, осигуряващ средносрочна финансова подкрепа за платежния баланс на държавите-членки ([2]);

в) предоставена ѝ е финансова помощ в съответствие с Договора за създаване на европейски механизъм за стабилност.

Всяка държава-членка, която желае да се възползва от дерогацията, предвидена в първа алинея, представя на Комисията искане за съответното изменение на своята програма за развитие на селските райони. Дерогацията се прилага, считано от одобрението от Комисията на изменението на програмата, като прилагането ѝ се преустановява, когато държавата-членка повече не отговаря на нито едно от условията, предвидени в първа алинея, буква а), б) или в). При всички случаи дерогацията се прилага единствено за разходите на разплащателните агенции, извършени до 31 декември 2013 г.

Когато предвидената в първата алинея дерогация престане да се прилага, държавата-членка изпраща на Комисията предложение за изменение на програмата, включително нов план за финансиране, който отговаря на изискванията за максималните проценти, които са били приложими преди дерогацията.

Ако дадена държава-членка не представи на Комисията предложение за изменение на своята програма за развитие на селските райони, включително нов план за финансиране, на датата, на която дерогацията престане да се прилага в съответствие с втора алинея, или ако представеният план за финансиране не отговаря на максималните проценти, определени в параграфи 3, 4 и 5, тези проценти се прилагат автоматично, считано от тази дата.

▼B

5. За държавите-членки, избрали специфична програма съгласно член 66, параграф 3, втора алинея, таванът на приноса на ЕЗФРСР е 50 % от допустимия публичен разход.

6. Мерките за техническа помощ, предприети по инициатива на Комисията или от нейно име, могат да се финансират 100 %.

7. Разход (проект), съфинансиран от ЕЗФРСР, не може да бъде съфинансиран от структурните фондове, Кохезионния фонд или друг финансов инструмент на Общността.

Той може да бъде съфинансиран само по една ос от програмата за развитие на селските райони. Когато проектът обхваща мерки от повече от една ос, разходите по него се отнасят към преобладаващата ос.

8. Публичният разход за помощ на предприятия съответства на ограниченията за помощи, определени относно държавната помощ, освен ако настоящият регламент не предвижда друго.

([1]) ОВ L 118, 12.5.2010 г., стр. 1.
([2]) ОВ L 53, 23.2.2002 г., стр. 1.

▼B

Член 71

Допустимост на разходите

1. Без да се засяга член 39, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1290/2005, разходите са допустими за финансиране от ЕЗФРСР, ако съответната помощ действително е платена от разплащателната агенция между 1 януари 2007 г. и 31 декември 2015 г. Съфинансирани проекти не могат да бъдат завършени преди началната дата на допустимост.

Нови разходи, добавени при промяна на програмата съгласно член 19, са допустими от датата на приемане от страна на Комисията, на молбата за промяна на програмата.

2. Разходите са допустими за финансиране от ЕЗФРСР само когато са направени за проекти одобрени от Управителния орган на програмата или за проекти, за които той отговаря, съобразно критериите за избор, определени от компетентния орган.

3. Правилата за допустимост на разходите се определят на национално ниво и са предмет на специални условия, поставени от настоящия регламент за някои от мерките за развитие на селските райони.

Следните разходи са недопустими за финансиране от ЕЗФРСР:

а) ДДС, освен невъзстановим ДДС, когато той действително и окончателно е поет от бенефициер, различен от лицата, които не подлежат на облагане с данък съгласно член 4, параграф 5, първа алинея от Шестата Директива на Съвета 77/338/ЕИО от 17 май 1997 г. за хармонизирането на законодателствата на държавите-членки, отнасящи се до данък оборот — Обща система за данък добавена стойност: еднообразна основа за определяне на данък ([1]);

б) лихва по заем, без да се засягат разпоредбите на параграф 5;

в) покупката на земя, чиято стойност е по-голяма от 10 % от общия допустим разход за въпросния проект. При изключителни и добре обосновани случаи може да се определи по-висок процент за проекти по съхранение и опазване на околната среда.

4. Параграфи 1—3 не се прилагат към член 66, параграф 1.

5. Въпреки параграф 3, буква б) финансирането от ЕЗФРСР може да се извърши под форма, различна от пряка помощ, неподлежаща на изплащане (безвъзмездна). Подробни правила се определят в съответствие с процедурата по член 90, параграф 2.

Член 72

Продължителност на инвестиционни проекти

1. Без да се нарушават правилата за свободно предоставяне на услуги и свободата за установяване по смисъла на членове 43 и 49 от Договора, държавата-членка гарантира, че един инвестиционен проект запазва финансовото участие на ЕЗФРСР, ако този проект, в рамките на 5 години от датата на вземане на решение за финансиране от Управителния орган, не претърпи съществена промяна, която:

а) засяга естеството или условията за изпълнение на проекта или дава на дадена фирма или обществен орган незаконно преимущество;

([1]) ОВ L 145, 13.6.1977 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2004/66/ЕО (ОВ L 168, 1.5.2004, стр. 35).

▼B

б) произтича или от промяна на собствеността на дадена позиция от инфраструктурата, или от прекратяване или преместване на производствена дейност.

2. Неправомерно платени суми се възстановяват в съответствие член 33 от Регламент (ЕО) № 1290/2005.

ДЯЛ VI

УПРАВЛЕНИЕ, КОНТРОЛ И ИНФОРМАЦИЯ

ГЛАВА I

УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Член 73

Отговорности на Комисията

За да осигури добро финансово управление в съответствие с изискванията на член 274 от Договора, в контекста на споделеното управление на помощите Комисията осъществява мерките и контрола, определени в член 9, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1290/2005.

Член 74

Отговорности на държавите-членки

1. Държавите-членки приемат всички законодателни, законоустановени и административни разпоредби в съответствие с член 9, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1290/2005 с цел осигуряване на ефективна защита на финансовите интереси на Общността.

2. Държавите-членки определят (назначават), за всяка програма за развитие на селските райони, следните органи:

а) управителен орган, който може да бъде публичен или частен орган, действащ на национално или регионално ниво, или самата държава-членка, когато тя извършва задачата, който да ръководи въпросната програма;

б) акредитирана разплащателна агенция по смисъла на член 6 от Регламент (ЕО) № 1290/2005;

в) сертифициращ орган по смисъла на член 7 от Регламент (ЕО) № 1290/2005.

3. Държавите-членки гарантират, че за всяка програма за развитие на селските райони е създадена съответна система за управление и контрол, която осигурява ясно възлагане и разделяне на функциите между управителния орган и другите органи. Държавите-членки са отговорни за ефективното действие на системите за целия период на програмата.

▼B

4. Държавите-членки поемат контрола в съответствие с подробните правила за прилагане, определени съгласно процедурата по член 90, параграф 2, особено по отношение на вида и интензивността на контрола, пригоден към естеството на различните мерки за развитие на селските райони.

Член 75

Управителен орган

1. Управителният орган е отговорен за управлението и изпълнението на програмата по ефективен, резултатен и правилен начин, и по-специално за:

а) обезпечаване, че проектите са избрани за финансиране в съответствие с критериите, приложими към програмата за развитие на селските райони;

б) осигуряване наличието на система за записване и поддържане в електронен вид на статистическа информация за изпълнението, която да бъде подходяща за целите на мониторинга и оценката;

в) обезпечаване, че бенефициерите и другите органи по изпълнението на проектите:

i) са информирани за задълженията им, произтичащи от отпуснатата помощ, и че поддържат или отделна счетоводна система, или подходящ счетоводен код за всички сделки, отнасящи се до проекта,

ii) са наясно с изискванията за предоставяне на данни на управителния орган и за съхранение на всички продукти и резултати;

г) обезпечаване, че оценките на програмите се извършват в сроковете, определени в настоящия регламент, и съответстват на общата рамка за мониторинг и оценка и че направените оценки се представят на съответните национални органи и на Комисията;

д) да ръководи Комитета за мониторинг и му изпраща документите, необходими за наблюдение изпълнението на програмите в светлината на постигане на специфичните цели на програмата

е) да обезпечава спазване на задълженията за осигуряване на публичност по член 76;

ж) да изготвя годишния доклад по напредъка и след одобрение от Комитета за мониторинг го изпраща до Комисията;

з) да гарантира, че разплащателната агенция получава цялата необходима информация, по-специално за обслужващите процедури и всички видове контрол, извършван върху проектите, одобрени за финансиране, преди плащанията да бъдат разрешени.

▼B

2. Когато част от задачите му са делегирани на друг орган, управителният орган остава изцяло отговорен за ефективното и коректно управление и изпълнение на тези задачи.

ГЛАВА II

ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Член 76

Информация и публичност

1. Държавите-членки осигуряват информация и публикуват националните стратегически планове, програмите за развитие на селските райони и финансовия принос на Общността.

Тази информация е предназначена за широката публика. Тя насочва вниманието върху ролята на Общността и осигурява прозрачност за помощите от ЕЗФРСР.

2. Управителният орган на програмата отговаря за осигуряване на нейната публичност, както следва:

а) информира потенциалните бенефициери, професионалните организации, икономическите и социални партньори, организациите, насърчаващи равенство между половете и заинтересованите неправителствените организации, включително екологични организации, за възможностите, които предоставя програмата и за правилата за получаване на достъп до финансиране от програмата;

б) информира бенефициерите за размера на помощта от Общността;

в) информира широката публика за ролята на Общността в осъществяване на програмите и за постигнатите резултати.

ДЯЛ VII

МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

ГЛАВА I

МОНИТОРИНГ

Член 77

Комитет за мониторинг

1. За всяка програма за развитие на селските райони се учредява Комитет за мониторинг в срок от максимум три месеца след решението за одобрение на програмата.

Всеки Комитет за мониторинг изготвя своя устав за работа в рамките на институционалната, правна и финансова рамка на съответната държава-членка и приема този устав в съгласие с Управителния орган, с цел изпълнение на задълженията си в съответствие с настоящия регламент.

2. Всеки Комитет за мониторинг се председателства от представител на държавата-членка или на управителния орган.

▼B

Съставът на Комитета се определя от държавата-членка и включва партньорите по член 6, параграф 1.

По тяхна собствена инициатива представители на Комисията може да участват в работата на Комитета за мониторинг в качеството им на съветници.

3. Държавите-членки с регионални програми могат да учредят национален Комитет за мониторинг, който да координира изпълнението на тези програми по отношение на националната стратегия и усвояването на финансови ресурси.

Член 78

Отговорности на Комитета за мониторинг

Комитетът за мониторинг наблюдава ефективното изпълнение на програмата за развитие на селските райони. За тази цел Комитетът за мониторинг:

а) разглежда и приема, в рамките на четири месеца след одобрение на програмата, критериите за избор за отпускане на финансиране. Тези критерии се променят съгласно нуждите на програмата;

б) периодично проверява напредъка в постигане на специфичните цели на програмата на базата на документи, предоставени от управителният орган;

в) проверява резултатите от изпълнението, особено постигане на целите за всяка от осите, както и текущите оценки;

г) преглежда и одобрява годишния доклад за напредъка и заключителния доклад за напредъка, преди изпращането им в Комисията;

д) може да предлага на управителния орган промени или преразглеждане на програмата, целящи постигане на целите на ЕЗФРСР, посочени в член 4, или свързани с подобряване на управлението му, включително финансовото му управление;

▼M5

е) разглежда и одобрява всяко съществено предложение за промени в програмите за развитие на селските райони.

▼B

Член 79

Процедури за мониторинг

1. Управителният орган и Комитетът за мониторинг наблюдават и контролират качеството на изпълнението на програмата.

2. Управителният орган и Комитетът за мониторинг извършват мониторинг върху всяка програма за развитие на селските райони с помощта на финансови показатели и показатели за показателите за преки и косвени резултати.

▼B

Член 80

Обща рамка за мониторинг и оценка

Общата рамка за мониторинг и оценка се съставя в сътрудничеството между Комисията и държавите-членки и се приема в съответствие с процедурата по член 90, параграф 2. Рамката определя ограничен брой общи показатели, приложими към всяка програма.

Член 81

Показатели

1. Напредъкът, резултатността и ефективността на изпълнение на програмите за развитие на селските райони по отношение на поставените цели се оценяват на базата на показатели, отнесени към първоначалната ситуация и такива за оценка на финансовото разходване на средства, управление, постигнати резултати и въздействие от програмите.

2. Всяка програма за развитие на селските райони определя ограничен брой допълнителни показатели, специфични за съответната програма.

3. Когато е възможно, данните за показателите се разбиват по пол и възраст на бенефициерите.

Член 82

Годишен доклад за напредъка

1. За първи път през 2008 г. и до 30 юни всяка година управителният орган изпраща на Комисията годишен доклад за напредъка по изпълнението на програмата. Управителният орган изпраща заключителния доклад за напредъка по изпълнението на програмата до Комисията до 30 юни 2016 г.

2. Всеки годишен доклад за напредъка съдържа следните елементи:

а) какви да е промени в основните условия, които оказват влияние върху изпълнението на програмата, както и промени в политиката на Общността или националните политики, оказващи въздействие върху връзката на ЕЗФРСР с другите финансови инструменти;

б) напредъка при изпълнение на програмата по отношение на поставените цели на базата на показателите за преки и косвени резултати;

в) финансовото изпълнение на програмата, като за всяка мярка се посочват разходите, платени от бенефициерите; ако програмата обхваща райони, допустими по цел „Сближаване“, разходите се посочват отделно;

г) обобщена оценка на текущите дейности в съответствие с член 86, параграф 3;

д) стъпките, предприети от управителния орган и от Комитета за мониторинг с цел осигуряване качествено и ефективно изпълнение на програмата, в това число:

i) мерки за мониторинг и оценка;

▼B

ii) обобщение на основните проблеми при управление на програмата и предприетите мерки, включително тези в отговор на коментарите, направени по член 83;

iii) използваната техническа помощ;

iv) предприетите стъпки за осигуряване на публичност на програмата в съответствие с член 76;

е) декларация за съответствие с политиките на Общността в контекста на помощите, включително посочване на срещаните проблеми и предприетите мерки за решаването им;

ж) когато е приложимо, повторното използване на финансови средства, възстановени по член 33 от Регламент (ЕО) № 1290/2005.

3. Докладът се счита за допустим, с оглед прилагане на член 26 от Регламент (ЕО) № 1290/2005, ако съдържа всички елементи, посочени в параграф 2, и позволява да се направи оценка на изпълнението на програмата.

Комисията коментира годишния доклад за напредъка в рамките на два месеца след изпращане на доклада от Управителния орган. Този срок се увеличава на пет месеца за заключителния доклад по програмата. Ако Комисията не отговори в посочения срок, докладът се счита за приет.

4. Подробностите относно годишния доклад за напредъка за специфични програми съгласно член 66, параграф 3 се посочват в съответствие с процедурата по член 90, параграф 2.

Член 83

Годишна проверка на програмите

1. Всяка година, при представяне на годишния доклад, Комисията и управителният орган преглеждат основните резултати за предходната година в съответствие с процедурите, които се изготвят съвместно от държавата-членка и съответния управителен орган.

2. След тази проверка Комисията може да изпрати коментари до държавата-членка и до управителния орган, който информира Комитета за мониторинг за това. Държавата-членка информира Комисията за предприетите стъпки в отговор на направените коментари.

ГЛАВА II

ОЦЕНКА

Член 84

Общи разпоредби

1. Програмите за развитие на селските райони са предмет на предварителна (*ex ante*), междинна (*mid-term*) и окончателна (*ex post*) оценки в съответствие с членове 85, 86 и 87.

▼B

2. Оценките имат за цел подобряване на качеството, резултатността и ефективността на изпълнение на програмите за развитие на селските райони. Те оценяват въздействието на програмите по отношение на стратегическите насоки на Общността съгласно член 9 и специфичните проблеми в областта на селските райони в държавите-членки и съответните райони, като се вземат предвид изискванията за устойчиво развитие и въздействие върху околната среда и изискванията на съответното законодателство на Общността.

3. Работата по оценката се организира или от държавите-членки, или от Комисията.

4. Оценките по параграф 1 се правят от независими оценители. Резултатите се публикуват съобразно изискванията на Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и Съвета от 30 май 2001 г. за регулиране на обществения достъп до документи на Европейския парламент, Съвета и Комисията ([1]).

5. Държавите-членки предоставят необходимите човешки и финансови ресурси за провеждане на оценките, организират набирането на данни и използват различен вид информация, предоставяна от системата за мониторинг.

6. Държавите-членки и Комисията се споразумяват върху методите и стандартите за оценка, които се прилагат по инициатива на Комисията съгласно рамката, предвидена в член 80.

Член 85

Предварителна оценка (*ex ante*)

1. Предварителната оценка е част от изготвянето на всяка програма за развитие на селските райони и цели оптимизиране на разпределението на бюджетните ресурси и подобряване на качеството на програмирането. Чрез нея се идентифицират и оценяват средносрочните и дългосрочни нужди, целите, които се преследват, очакваните резултати, количествените цели, особено по отношение на връзката с първоначалната ситуация, добавената стойност от Общността, степента до която са отразени приоритетите на Общността, поуките от предходни програми и качеството на процедурите за изпълнение, мониторинг, оценка и финансово управление.

2. Предварителната оценка се извършва на отговорност на държавата-членка.

Член 86

Междинна (*mid-term*) и окончателна (*ex post*) оценки

1. Държавите-членки установяват система за текуща оценка за всяка програма за развитие на селските райони.

2. Управителният орган за програмата и Комитетът за мониторинг използват текущата оценка, за да:

а) проверяват напредъка на програмата по отношение на постигане на целите на базата на показатели за оценка на резултатите и, където е възможно, на база показатели за въздействието на програмата;

([1]) ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43.

▼B

б) подобряват качеството на програмите и тяхното изпълнение;

в) разглеждат предложенията за съществени изменения в програмите;

г) подготвят междинната и окончателната оценки.

3. Започвайки от 2008 г., ,правителният орган всяка година докладва на Комитета за мониторинг за дейностите по текущата оценка. Обобщението на дейностите се включва в годишния доклад за напредъка, предвиден в член 82.

4. През 2010 г. текущата оценка се превръща в междинна оценка. Тази междинна оценка предлага мерки за подобряване качеството на програмите и тяхното изпълнение.

Изготвянето на обобщен доклад от докладите за междинна оценка се извършва по инициатива на Комисията.

5. През 2015 г. текущата оценка се превръща в окончателна оценка (*ex-post*).

6. Междинната и окончателната оценка изследват степента на използване на ресурсите, резултатността и ефективността от програмирането на ЕЗФРСР, социално-икономическото въздействие и неговото въздействие върху приоритетите на Общността. Оценките разглеждат целите на програмите и се стремят да извадят поуки за провеждане на политиката за развитие на селските райони. Те идентифицират факторите, които допринасят за успеха или неуспеха при изпълнение на програмите, включително устойчивостта, и идентифицират най-добрата практика.

7. Текущата оценка се организира по инициатива на Управителните органи в сътрудничество с Комисията. Тя се организира на многогодишен принцип и обхваща периода 2007—2015 г.

8. По своя инициатива Комисията организира обучение, обмен на опит и информация за оценителите, извършващи текущата оценка, експертите в държавите-членки и членовете на Комитета за мониторинг, както и тематични и обобщени оценки.

Член 87

Обобщение на окончателните (*ex post*) оценки

1. Обобщението за окончателните оценки се прави под ръководството на Комисията в сътрудничество с държавата-членка и управителния орган, които набавят данните за доклада, необходими за изготвянето му.

2. Обобщението за окончателните оценки се прави най-късно до 31 декември 2016 г.

ДЯЛ VIII

ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

Член 88

Прилагане на правилата към държавни помощи

1. Освен ако не е посочено друго в настоящия дял, членове 87, 88 и 89 от Договора се прилагат към помощи за развитието на селските райони, отпуснати от държавите-членки.

▼M5

Въпреки това и без да се засяга член 89 от настоящия регламент, членове 87, 88 и 89 от Договора не се прилагат за плащанията, извършени от държавите-членки съгласно и в съответствие с настоящия регламент в рамките на член 36 от Договора.

▼B

2. Забраняват се помощи за модернизация на земеделските стопанства, които надвишават процентите, дадени в ►M5 приложение I ◄, що се отнася до член 26, параграф 2. Тази забрана не се прилага към инвестиции, отнасящи се до:

а) инвестиции с ясно изразен обществен интерес за съхранение на традиционни ландшафти, оформени в резултат на земеделски или горски дейности, или за преместване на селскостопански сгради;

б) защита и подобряване на околната среда;

в) подобряване на хигиенните условия в животновъдни стопанства и условията, свързани с благосъстоянието на животните, както и условията във връзка с безопасността на труда на работното място.

3. Забраняват се държавни помощи, отпускани на земеделски производители за компенсиране на неблагоприятни природни условия в планински или други райони с неблагоприятни условия, ако помощите не отговарят на условията, определени в член 37. При добре обосновани случаи обаче, може да се отпусне допълнителна помощ, превишаваща стойността на помощта по член 37, параграф 3.

4. Забраняват се държавни помощи за земеделски производители, които въвеждат задължения за агроекология или хуманно отношение към животните, но не удовлетворяват условията, определени респективно в членове 39 и 40. При добре обосновани случаи обаче, може да се отпусне допълнителна помощ, превишаваща максималните суми, дадени в ►M5 приложение I ◄, що се отнася до член 39, параграф 4 и член 40, параграф 3. По изключение добре обосновано дерогиране може да се разреши по отношение на минималната продължителност на горните задължения, както е заложена в член 39, параграф 3, и член 40, параграф 2.

5. Забраняват се държавни помощи за земеделски производители за адаптиране към стандарти, основани на законодателството на Общността в областта на екология, здравеопазване и опазване здравето на животни и растения, подобряване благосъстоянието и условията за отглеждане на животни и безопасност на труда, ако не са спазени условията на член 31. Може обаче да се отпусне допълнителна помощ, превишаваща максималните суми, определени по този член, за да се подпомогнат земеделски производители, с цел да отговорят на националното законодателство, когато последното има по-високи стандарти от това на Общността.

6. При липса на европейско законодателство се забраняват държавни помощи за земеделски производители с цел адаптиране към стандарти, основани на националното законодателство в областта на екология, здравеопазване и опазване здравето на животни и растения, подобряване благосъстоянието и условията за отглеждане на животни и безопасност на труда, ако не са спазени условията на член 31. Допълнителна помощ, превишаваща максималните суми, дадени в ►M5 приложение I ◄, що се отнася до член 31, параграф 2, може да се отпусне само ако има добра обосновка по член 31.

▼B

Член 89

Допълнително национално финансиране

Държавни помощи за допълнително финансиране за развитие на селските райони, за които са отпуснати помощи и от Общността, следва да се нотифицират от държавите-членки и да се одобрят от Комисията в съответствие с настоящия регламент, като част от програмирането по член 16. Първото изречение от член 88, параграф 3 от Договора няма да се прилага към помощи, нотифицирани по този начин

ДЯЛ IX

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 90

Комитет

1. Комисията се подпомага от Комитет за развитие на селските райони (наричан по-нататък за краткост Комитета).

2. Когато се прави позоваване към настоящия параграф, не се прилагат членове 4 и 7 от Решение 1999/468/ЕО.

Периодът, определен в член 4, параграф 3 от Решение 1999/468/ЕО, е един месец.

3. Комитетът приема свой процедурен правилник.

Член 91

Правила за прилагане

Извън мерките, определени в конкретни разпоредби на настоящия регламент, се приемат подробни правила за прилагането на настоящия регламент в съответствие с процедурата по член 90, параграф 2. Те се отнасят по-специално за:

а) представяне на предложените програми за развитие на селските райони;

б) условията, регулиращи мерките за развитие на селските райони.

Член 92

Преходни разпоредби

1. В случай че са необходими допълнителни мерки за подпомагане на прехода от съществуващата система към тази, установена от настоящия регламент, то такива мерки се приемат в съответствие с процедурата по член 90, параграф 2.

2. Такива мерки се приемат най-вече за интегриране на съществуващите помощи от Общността, одобрени от Комисията от секция „Ориентиране“ или „Гарантиране“ на ФЕОГА за период, завършващ след 1 януари 2007 г., в помощите за развитие на селските райони по настоящия регламент и за да обхванат окончателните (*ex post*) оценки на програмите за периода 2000—2006 г.

▼B

Член 93

Отмяна

1. Регламент (ЕО) № 1257/1999 се отменя, считано от 1 януари 2007 г., с изключение на член 13, буква а), член 14, параграф 1 и параграф 2, първите две тирета, член 15, членове 17—20, член 51, параграф 3, член 55, параграф 4 и частта от приложение I, която определя сумите по член 15, параграф 3. Тези разпоредби се отменят, считано от 1 януари 2010 г., предмет на акт на Съвета, приет в съответствие с процедурата, определена в член 37 от Договора.

Позоваванията на отменения регламент се считат за позовавания на настоящия регламент.

Регламент (ЕО) № 1257/1999 продължава да се прилага за проекти, одобрени от Комисията по него преди 1 януари 2007 г.

2. Отменят се директиви и решения на Съвета, въвеждащи и изменящи списъци на по-слабо облагодетелствани райони, приети съгласно член 21, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 950/97, считано от 1 януари 2010 г., предмет на акт на Съвета, приет в съответствие с процедурата, определена в член 37 от Договора.

Член 94

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз.*

Той се прилага за помощи от Общността относно периода на програмирането, започващ на 1 януари 2007 г. Настоящият регламент обаче не се прилага преди влизането в сила на законодателството на Общността, определящо общите разпоредби, регулиращи ЕФРР, ЕСФ и КФ, за периода от 1 януари 2007 г. до 31 декември 2013 г., с изключение на членове 9, 90, 91 и 92, които се прилагат от датата на влизане в сила на настоящия регламент.

Без да се накърнява втората алинея, член 37, член 50, параграфи 2—4 и член 88, параграф 3 се прилагат от 1 януари 2010 г., предмет на акт на Съвета, приет в съответствие с процедурата, определена в член 37 от Договора.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

▼B

►M5 *ПРИЛОЖЕНИЕ I* ◄

СУМИ И ПРОЦЕНТИ НА ПОМОЩИ

Член	Предназначение	Сума в EUR или %	
22, параграф 2	Помощи за установяване (*)	►M5 70 000 ◄	
23, параграф 6	Ранно пенсиониране	18 000	за лицето, което прехвърля имот за година
		180 000	обща сума за лицето, което прехвърля имот
		4 000	за селскостопански работник за година
		40 000	обща сума за селскостопански работник
24, параграф 2	Консултантски услуги	80 %	от допустимия разход за консултантска услуга
		1 500	максимално допустима сума
26, параграф 2	Интензивност на помощ за модернизацията на земеделските стопанства	60 %	от сумата за допустима инвестиция от млади земеделски производители в районите по член 36, буква а), i), ii) и iii)
		50 %	от сумата за допустима инвестиция от други земеделски производители в районите по член 36, буква а), i), ii) и iii)
		50 %	от сумата за допустима инвестиция от млади земеделски производители в други райони
		40 %	от сумата за допустима инвестиция от други земеделски производители в други райони
		75 %	от сумата за допустима инвестиция в отдалечените райони и по-малките острови в Егейско море по смисъла на Регламент (ЕИО) № 2019/93
		75 %	от сумата за допустима инвестиция в държавите-членки, присъединили се към Общността на 1 май 2004 г., за прилагането на Директива 91/676/ЕИО на Съвета [1], за максимален период от четири години от датата на присъединяване съгласно членове 3, параграф 2 и член 5, параграф 1 от въпросната директива
27, параграф 3	Интензивност на помощ за подобряване на икономическата стойност на горите	60 % (**)	от сумата за допустима инвестиция в районите по член 36, буква а), i), ii) и iii)
		50 %	от сумата за допустима инвестиция в други райони
		85 % (**)	от сумата за допустима инвестиция в най-отдалечените райони

▼B

Член	Предназначение	Сума в EUR или %	
28, параграф 2	Интензивност на помощ за добавяне на стойност към земеделските и горски продукти	50 %	от сумата за допустима инвестиция в райони, допустими по цел „Сближаване“
		40 %	от сумата за допустима инвестиция в други райони
		75 %	от сумата за допустима инвестиция в най-отдалечените райони
		65 %	от сумата за допустима инвестиция в по-малките острови в Егейско море по смисъла на Регламент (ЕИО) № 2019/93
31, параграф 2	Максимална сума за помощи за посрещане на стандартите	10 000	за стопанство
32, параграф 2	Максимална сума за помощи за участие в схеми за качество на храните	3 000	за стопанство
33	Интензивност на помощ за информация и насърчаване на дейностите	70 %	от допустимия разход за дейността
34, параграф 3	Максимална сума за полупазарни земеделски стопанства	1 500	за земеделско стопанство за година
35, параграф 2	Организации на производителите: таван, като процент от продадената продукция през първите пет години след признаването им,	5 %, 5 %, 4 %, 3 %, и 2 % (***)	за 1-та, 2-та, 3-та, 4-та и 5-та година респективно за продадена продукция до 1 000 000 EUR
		2,5 %, 2,5 %, 2,0 %, 1,5 % и 1,5 %	за 1-та, 2-та, 3-та, 4-та и 5-та година респективно за продадена продукция, надвишаваща 1 000 000 EUR
	но който не превишава по отношение на всяка от първите пет години сумата от	100 000	за 1-та година
		100 000	за 2-та година
		80 000	за 3-та година
		60 000	за 4-та година
		50 000	за 5-та година
▼M5			
35a, параграф 3	Максимален размер на подпомагането за преструктуриране в резултат на реформа в обща организация на пазара		За стопанство
		4 500	през 2011 г.
		3 000	през 2012 г.
		1 500	през 2013 г.
▼B			
37, параграф 3	Минимално плащане за неблагоприятни природни условия	25	за хектар ИЗЗ (използвана земеделска земя)
	Максимално плащане за неблагоприятни природни условия за планински райони	250	за хектар ИЗЗ
	Максимално плащане за районите с други неблагоприятни природни условия	150	за хектар ИЗЗ

▼B

Член	Предназначение	Сума в EUR или %	
38, параграф 2	Първоначално максимално плащане по програма Натура 2000 за период, който не превишава пет години	500 (****)	за хектар ИЗЗ
	Нормално максимално плащане по Натура 2000	200 (****)	за хектар ИЗЗ
39, параграф 4	Годишни реколти	600 (****)	за хектар
	Специализирани целогодишни реколти	900 (****)	за хектар
	Други видове земеползване	450 (****)	за хектар
	Местни застрашени породи	200 (****)	за глава добитък
40, параграф 3	Хуманно отношение към животните	500	за глава добитък
43, параграф 4	Максимална годишна премия за покриване загуба на приходи от залесяване		
	— за земеделски производители или техните сдружения	700	за хектар
	— за всички други физически лица или акционерни дружества	150	за хектар
43, параграф 4, член 44, параграф 4 и член 45, параграф 3	— Интензивност на помощ за разходи за установяване	80 % (**)	от допустимите разходи в районите по член 36, буква а), i), ii) и iii)
		70 %	от допустимите разходи в други райони
		85 % (**)	от допустимите разходи в най-отдалечените райони
46 и 47, параграф 2	Годишно плащане по програма Натура 2000 и опазване на околната среда в горите		
	— минимално плащане	40	за хектар
	— максимално плащане	200 (****)	за хектар

([1]) Директива 91/676/ЕИО на Съвета от 12 декември 1991 г. относно защитата на водите срещу замърсяване, причинено от нитрати от земеделски източници (ОВ L 375, 31.12.1991 г., стр. 1).

►M5 (*) Подпомагането за създаване може да бъде изплатено под формата на единична премия в максимален размер до 40 000 EUR или под формата на лихвена субсидия, чиято капитализирана стойност не може да надвишава 40 000 EUR. Общият максимален размер на двете форми на подпомагане не може да надвишава 70 000 EUR. ◄

(**) Не са приложими в случая на държавна собственост върху тропични или субтропични гори и залесени райони на териториите на Азорските острови, островите Мадейра, Канарските острови, по-малките острови в Егейско море по смисъла на Регламент (ЕИО) № 2019/93 и френските отвъдморски департаменти.

(***) В случая на Малта Комисията може да определи минимална сума за помощ за производствени сектори, при които общата продукция е изключително малка.

►M5 (****) Тези суми могат да бъдат увеличавани за видовете проекти, посочени в член 16а от настоящия регламент, и в други изключителни случаи, като се вземат предвид специфичните условия, наличието на които трябва да бъде обосновано в рамките на програмите за развитие на селските райони. ◄

▼M5

ПРИЛОЖЕНИЕ II

►M6 Примерен списък с проекти и видове възможно въздействие, свързани с приоритетите, посочени в член 16a, параграф 1, букви a)—e). ◄

Приоритет: Адаптиране и смекчаване на последиците от изменението на климата		
Видове проекти	Членове и мерки	Възможно въздействие
Подобряване на ефективността на използване на азотни торове (напр. намалено използване, оборудване, прецизно селско стопанство), подобряване на съхраняването на животински тор	Член 26: модернизиране на земеделските стопанства Член 39: плащания за агроекология	Намаляване на емисиите на метан (CH_4) и азотен оксид (N_2O)
Подобряване на енергийната ефективност (напр. чрез използване на строителни материали, които намаляват топлинните загуби)	Член 26: модернизация на земеделските стопанства Член 28: добавяне на стойност към земеделските и горските продукти Член 29: сътрудничество за разработка на нови продукти, процеси и технологии	Намаляване на емисиите на въглероден диоксид (CO_2) чрез спестяване на енергия
Механизми за предотвратяване на отрицателното въздействие на екстремни явления, свързани с климата (напр. използване на мрежи, предпазващи от градушка)	Член 26: модернизация на земеделските стопанства	Намаляване на отрицателното въздействие на екстремните метеорологични явления върху продуктивността на селското стопанство
Практики за управление на почвите (напр. методи на обработка на земята, междинни култури, ротация на различни култури)	Член 39: плащания за агроекология	Намаляване на азотния оксид (N_2O), улавяне на въглероден диоксид; адаптиране към въздействието на изменението на климата върху почвата
Промяна на използването на земята (напр. превръщане на обработваемата земя в пасища, дълготрайно оставяне на земя под угар)	Член 39: плащания за агроекология Член 41: инвестиции в непроизводствени дейности	Намаляване на азотния оксид (N_2O), улавяне на въглероден диоксид.
Екстензификация на добитъка (напр. намаляване на гъстотата на отглеждане) и управление на терените за паша	Член 39: плащания за агроекология	Намаляване на емисиите на метан (CH_4) и азотен оксид (N_2O)
Залесяване, създаване на агролесовъдни системи	Членове 43 и 45: първоначално залесяване на земеделски и неземеделски земи Член 44: първоначално установяване на агролесовъдни системи върху земеделски земи	Намаляване на азотния оксид (N_2O), улавяне на въглероден диоксид.
Предотвратяване на наводненията е мерки за управление (напр. проекти, свързани с защита от наводнения по морските и речните крайбрежия)	Член 20: възстановяване на селскостопанския потенциал, разрушен от природни бедствия, и въвеждане на подходящи превантивни мерки	Намаляване на отрицателното въздействие на екстремните метеорологични явления, свързани с изменението на климата, върху продуктивността на селското стопанство

▼M5

Приоритет: Адаптиране и смекчаване на последиците от изменението на климата		
Видове проекти	Членове и мерки	Възможно въздействие
Обучение и използване на услуги по консултиране на земеделските стопани във връзка с изменението на климата	Член 21: действия за професионално обучение и информация Член 24: Използване на консултантски услуги Член 58: обучение и информация	Предоставяне на обучение и консултации на земеделските стопани в областта на намаляването на емисиите на парникови газове и адаптирането към изменението на климата
Превантивни мерки срещу горските пожари и свързаните с климата природни бедствия	Член 48: възстановяване на потенциала на горското стопанство и въвеждане на превантивни мерки	Улавяне на въглероден диоксид в горите и предотвратяване на емисиите на въглероден диоксид (CO_2). Намаляване на отрицателното въздействие на изменението на климата върху горите
Преминаване към по-устойчиви видове гори	Член 47: околна среда в горите Член 49: инвестиции в непроизводствени дейности	Намаляване на отрицателното въздействие на изменението на климата върху горите
Приоритет: Възобновяеми енергийни източници		
Видове проекти	Членове и мерки	Възможно въздействие
Производство на биогаз посредством използване на органични отпадъци (за земеделски стопанства и за местно производство)	Член 26: модернизация на земеделските стопанства Член 53: разнообразяване с въвеждане на неземеделски дейности	Замяна на изкопаемите горива; намаляване на метана (CH_4)
Многогодишни енергийни култури (дървесни култури с кратък цикъл на ротация и полски треви)	Член 26: модернизация на земеделските стопанства	Замяна на изкопаемите горива; улавяне на въглероден диоксид; намаляване на азотния оксид (N_2O)
Обработка на селскостопанската/горската биомаса за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници	Член 26: модернизация на земеделските стопанства Член 28: добавяне на стойност към земеделските и горските продукти Член 29: сътрудничество за разработка на нови продукти, процеси и технологии в селското стопанство и хранителновкусовия сектор и в сектора на горското стопанство Член 53: разнообразяване с въвеждане на неземеделски дейности Член 54: подпомагане за създаване и развиване на бизнес	Замяна на изкопаемите горива

▼M5

Приоритет: Възобновяеми енергийни източници		
Видове проекти	Членове и мерки	Възможно въздействие
Инсталации/инфраструктура за възобновяема енергия чрез използване на биомаса и други възобновяеми енергийни източници (слънчева и вятърна енергия, геотермия)	Член 53: разнообразяване с въвеждане на неземеделски дейности Член 54: подпомагане за създаване и развитие на бизнес Член 56: основи услуги за икономиката и селското население Член 30: инфраструктура, свързана с развитието и адаптирането на селското и горското стопанство	Замяна на изкопаемите горива
Информиране и разпространяване на знания в областта на възобновяемата енергия	Член 21: действия за професионално обучение и информация Член 58: обучение и информация	Повишаване на информираността и равнището на знания, и по този начин непряко на ефективността на други проекти, свързани с възобновяемите енергийни източници
Приоритет: Управление на водите		
Видове проекти	Членове и мерки	Възможно въздействие
Технологии за икономия на водата (напр. ефикасни системи за иригация) Съхранение на вода (включително преливници) Производствени техники за икономия на вода (напр. адаптирани схеми в областта на културите)	Член 26: модернизация на земеделските стопанства Член 30: инфраструктура Член 28: добавяне на стойност към земеделските и горските продукти Член 39: плащания за агроекология	Подобряване на капацитета за ефикасно използване и съхранение на водата
Възстановяване на блатистите местности Превръщане на земеделска земя в блата	Член 41: инвестиции в непроизводствени дейности Член 39: плащания за агроекология Член 38: плащания по програмата „Натура 2000“	Опазване на водните басейни с висока стойност, опазване и подобряване на качеството на водата
Превръщане на земеделски земи в горски/агролесовъдни системи	Членове 43 и 45: първоначално залесяване на земеделски и неземеделски земи	Опазване и подобряване на качеството на водата
Инсталации за пречистване на отпадъчни води в селските стопанства, преработката и търговията	Член 26: модернизация на земеделските стопанства Член 28: добавяне на стойност към земеделските и горските продукти	Подобряване на капацитета за по-ефективно използване на водите.
Развитие на полуестествени водни басейни Създаване на естествени брегови ивици Речни меандри	Член 39: плащания за агроекология Член 57: съхраняване и възстановяване на селското наследство	Опазване на водните басейни с висока стойност, опазване и подобряване на качеството на водата

▼M5

Приоритет: Управление на водите		
Видове проекти	Членове и мерки	Възможно въздействие
Практики за управление на почвите (напр. междинни култури, биологично селско стопанство, превръщане на обработваема земя в пасища)	Член 39: плащания за агроекология	Принос за намаляване на загубата на различни съставки във водата, включително фосфор
Информиране и разпространяване на знания в областта на управлението на водите	Член 21: действия по професионално обучение и информация Член 58: обучение и информация	Повишаване на информираността и равнището на знания, и по този начин непряко на ефективността на други проекти, свързани с управлението на водите

Приоритет: Биологично разнообразие		
Видове проекти	Членове и мерки	Възможно въздействие
Неприлагане на торове и пестициди върху земеделски земи с висока природна стойност Екстензивно управление на добитъка Интегрирано и биологично производство	Член 39: плащания за агроекология	Опазване на земи, богати на растителни видове, опазване и поддържане на пасищата
Полета с многогодишни растения и крайречни гранични ивици и биологични басейни Създаване на планове за управление по програма „Натура 2000“ Създаване/управление на биотопи/местообитания в рамките на и извън обектите по програма „Натура 2000“ Промяна на използването на земята (екстензивно управление на ливадите, превръщане на обработваема земя в пасища, дълготрайно оставяне на земя под угар) Управление на многогодишните растения с висока природна стойност Създаване и опазване на ливади — овощни градини	Членове 38 и 46: плащания по програмата „Натура 2000“ Член 39: плащания за агроекология Член 41: инвестиции в непроизводствени дейности Член 47: плащания за опазване на околната среда в горите Член 57: съхраняване и възстановяване на селското наследство	Опазване на птиците и другите диви видове и подобряване на мрежата от биотопи, намаляване на навлизането на опасни вещества в граничните местообитания, опазване на защитени животински и растителни видове
Опазване на генетичното разнообразие	Член 39: плащания за агроекология	Опазване на генетичното разнообразие

▼M5

Приоритет: Биологично разнообразие		
Видове проекти	Членове и мерки	Възможно въздействие
Информиране и разпространяване на знания в областта на биологичното разнообразие	Член 21: действия по професионално обучение и информация Член 58: обучение и информация	Повишаване на информираността и равнището на знания, и по този начин непряко на ефективността на други проекти, свързани с биологичното разнообразие

Приоритет: Мерки, съпътстващи преструктурирането на сектора на млякото и млечните продукти		
Видове дейности	Членове и мерки	Възможно въздействие
Подкрепа за инвестициите, свързани с млечното производство	Член 26: модернизация на земеделските стопанства	Засилване на конкурентоспособността на сектора на млякото и млечните продукти
Подобрения в обработката и предлагането на пазара, свързано с сектора на млякото и млечните продукти	Член 28: добавяне на стойност към земеделските и горските продукти	Засилване на конкурентоспособността на сектора на млякото и млечните продукти
Иновации, свързани с сектора на млякото и млечните продукти	Член 29: сътрудничество за разработка на нови продукти, процеси и технологии	Засилване на конкурентоспособността на сектора на млякото и млечните продукти
Премии за пасища и екстензивно производство на добитък органична продукция, свързана с млечното производство; постоянни премии за пасища в райони в по-неблагоприятно положение; премии за паша	Член 39: плащания за агроекология	Засилване на положителното въздействие на сектора на млякото и млечните продукти върху околната среда

Приоритет: Иновационни подходи, свързани с приоритетите, посочени в член 16а, параграф 1, букви а), б), в) и г)		
Иновационни операции за предприемане на мерки за смекчаване на последиците от изменението на климата и за адаптиране	Член 29: сътрудничество за разработка на нови продукти, процеси и технологии	Намаляване на емисиите на парникови газове и адаптиране на селското стопанство към изменението на климата
Иновационни операции в подкрепа на разработването на възобновяеми енергийни източници	Член 29: сътрудничество за разработка на нови продукти, процеси и технологии	Замяна на изкопаемите горива и намаляване на парниковите газове
Иновационни операции за по-добро управление на водата	Член 29: сътрудничество за разработка на нови продукти, процеси и технологии	Подобряване на капацитета за ефикасно използване на водата и за повишаване на качеството ѝ
Иновационни операции в подкрепа на запазването на биологичното разнообразие	Член 29: сътрудничество за разработка на нови продукти, процеси и технологии	Спиране на загубата на биологично разнообразие

▼**M6**

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Списък с проекти, свързани с приоритета, посочен в член 16а, параграф 1, буква ж)

Приоритет: Инфраструктура за широколентов интернет в селските райони	
видове проекти	членове и мерки
Създаване и осигуряване на достъп до инфраструктура за широколентов интернет, включително съоръжения за пренос и наземно оборудване (например фиксирани, наземни безжични, сателитни или комбинация от технологии)	Член 56: основни услуги за икономиката и населението в селските райони
Модернизиране на съществуващата инфраструктура за широколентов интернет	Член 56: основни услуги за икономиката и населението в селските райони
Създаване на пасивна инфраструктура за широколентов интернет (например строителни работи, като прокарване на тръбопроводи, и други мрежови елементи, като тъмни оптични влакна и т.н.), а също и синергия с други инфраструктури (енергийна и транспортна мрежа, водопроводи и канализация и т.н.)	Член 56: основни услуги за икономиката и населението в селските райони